

JTO GYVENA DIDELE KRIZE

SUSVYRAVO DAUGELIS JTO VALSTYBIŲ. SPRENDIMAI ATIDĖTI 48 VALANDOM, BET UZSITĖS ILGIAU. AMERIKA VIENA LAIKOSI AIŠKIAI IR TVIRTAI.

Jungtinių Tautų Organizacijoje praėjusią savaitę išsivysė labai didelė krizė, dėl kurios ir mes galėtume būti neramūs, jeigu ne pernelyg didelis komunistinių agresorių aktyvumas, kuris jokioms taikos sugestijoms nepasiduos. Jeigu bent kiek jis būtų linkęs susitarti dėl taikos, tai Jungt. Tautų Organizacija turėtų tragiškas dienas. Tačiau toks negarbingas likimas jos kol kas neišvengs, nes

komunistinis agresorius nesitaikys.

Todėl Jungtinių Tautų Organizacija kol kas gyvena tikrai krizėje. Tiesa, didelė ta krizė. Krizė, kurią lietuvių tauta yra skaudžiai išgyvenusi nepriklausomybės pradžioje, kai lenkiškas agresorius ją buvo užpuolęs, įsiveržęs į jos sostinę, o Tautų Sąjunga nesugebėjo apginti savo autoritetą. Ir nors dabar JTO pergyvena panašią krizę, bet ji dar turi tvirtą sturkavimą, kurį sudaro Jungtinės Amerikos alstybės, už ką joms priklauso didžiausios visos žmonijos įvertinimas.

Krizė kilo iš to, kad Kinijos komunistams atmetus penktąjį kompromisinį JTO pasiūlymą, susvyravo didelė dalis JTO sudaranciu valstybių, nes joms teko konkrečiai ginti tos organizacijos principus ir autoritetą, ir tuo pačiu įrodyti, kad JTO yra reali jėga.

JTO krizė dar tęsiasi, nes Kinijos komunistai, atmetę pasiūlymus, per Indijos atstovą Rau padarė kontrpasiūlymus, dėl kurių JTO Politinis komitetas 48-ms valandoms atidėjo Amerikos pasiūlytos rezolucijos, kuria Kinijos komunistai pripažinti agresoriais, svarstymą ir laukia žinių, taria si, dėl Kinijos komunistų kontroliuojamų.

O Kinijos komunistai siūlo: pradėti derybas Kinijos teritorijoje ir tikrai susitarus dėl Kinijos įėjimo į JTO, Formozos ir atidavus Koreją komunistų valiai, baigti Korėjoje karą.

Amerikai tas nepriimtina. Pasak JAV atstovų JTO, Kinijos komunistai tuo tikslu nori užvilkti laiką ir daugiau laimėti kare. JAV parlamentas nutarė reikalauti Kinijos komunistus pripažinti agresoriais. Bet kai dauguma JTO valstybių bijo komunistų, o ypač Indiją, kuri dabar eina „taikintojo“ pareigas, tai ir JAV savo reikalavimus turi derinti su daugumos valia. Tokiu būdu susidaro labai kebliai padėtis, bet pagal visus duomenis, krizė turės baigtis ir JTO turės pareikšti savo valią. Pagaliau visi turės įsitikinti, kad dabar yra laimėjimo kova, o ne eilinis politinis žaidimas.

Amerikos politikai gerai supranta realybę.

Todėl, nežinant visokių manevrų, rimtai ruošiasi gintis. JAV štabų viršininkas gen. Bradley kongrese pareiškė, kad turi būti įvesta privalomoji karo tarnyba ir kariuomenės kiekis iš pusantro milijono turi būti pakeltas iki trijų su puse milijonų. O pagal prezidentą Trumaną, darbininkų skaičius turi būti pakeltas dar trim milijonais.

Eisenhowerio kelionė Europoje vyko tos realybės šviesoje.

Gen. Eisenhoweris sudarė Europos gynimo kariuomenę, kurioje dalyvauja ir Vakarų Vokietija.

Tokių faktų aktyvaizdoje Rusija jau pasiuntė notą JAV, D B ir Prancūzijai. Ji protestuoja prieš Vokietijos remilitarizaciją.

Bet ir tai JAV atsako, kad Rusija pati visų pirma turi nelaužyti sutarčių ir nesimilitarizuoti. Rusija po ginklu laiko 4 su puse milijonų kariuomenės, o satehtai — Rumunija, Vengrija ir Bulgarija 700 tūkstančių. Lenkija pusę milijono. Tai yra triskart daugiau, negu joms leidžia taikos sutartys.

JTO krizė dar nesibaigia, nes Kinijos ir naujo karo išsi-

gando daugelis valstybių. Todėl Kinijos komunistai ir spekuliuoja neva kontrpasiūlymais.

Viena Amerika tikrai tvirtai laikosi

ir neisvengiamai realybei tiesiai žiūri į akis. Vis dėlto, taikos perspektyvų nematyti. Jei gu agresingasis kamunizmas iš krizės pasinaudos, bus astaktingi visoki kunktatoriai. (k).

Karštosios politinės raidos apžvalga

St. Laurent: Mes turim viską daryti įtikinti komunistų vadus, kad laisvam pasauli niekas nepriešingas taikiamam jų krašto jėgų panaudojimui pagal jų pažiūras ir jų krašto žmonių labui.

S. Alsop: Bjauriausias išdavimas yra nepasaukti tautas griežti reikalingų veiksmų, kol prazūtis gresmė visiškai priartėja. Kaip tik šis išdavimas ištikrųjų gresia amerikiečių tautai ir pasaulio laisvei.

Eisenhower: Aš imuosi dabartinio uždavinio visai suprasdamas, kad vien pagalba iš šalies — nežinūnt kokia ji bebūtų — Europos neapgins. Nors

Atlanto pakto atutos pasiekė glaudaus bendradarbiavimo dėl bendro saugumo, vistiek aišku, kad kiekviena iš jų turi numatyti savo pačios gynimosi metodus.

L. Post: Iš vyriausybei artimų šaltinių patiriama, kad artimojo ateity reikia tikėtis Kanados tautinės registracijos. Kritiškų atvejų, registracijos duomenys būtų naudingi, kaip pagrindas visuotinei darbo jėgos mobilizacijai.

B. Claxton: JAV ir Kanada kartu dirba prie stočių tinklo bei pasirodymų Labradore ir N. Foundlande. Kanada pasiūlė gaminti radarą ir bevielės ko-

munikacijos aparatus, vidutinio kalibro patrankas ir lėktuvus Atl. pakto dalyviams. Mūsų laivynas paspartina savo programos vykdymą. Pasirodė mašinų ir kitų priemonių gamybai pagal JAV armijos standartus. Viotjo Olandijon pasiūsto vienos divizijos apginklavimo bus išleista \$ 60 mil. ar mijai aprūpinti naujais ginklais. F 86 ir CF 100 tipo turbininiai naikintuvai gali būti pradėti gaminti pakto dalyviams, jų gamyba stengiamasi išplėsti išnaudojant Kanadą ir prie Montrealio ir A. V. Roe Toronto pilną fabriko pajėgumą.

Ottawa: Sekančiais metais numatyta gynybai \$ 1.500 mil., tuo tarpu kai šiais metais buvo skirta \$ 860 mil. dol.

J&S Alsop: Žvaigybės pranešimai patvirtina turimą išpuolį, kad Kremlius sieks išnaudoti savo triumfą Azijoje kiniečių puolimui Indokinijoje. Rusų turbininiai lėktuvai taip pat atsirado Hainan salos aerodromuose.

K. de Courcy, Intell. Digest leidėjas: Gumos plantacijos ir cino kasyklos Malajuose duoda Britanijos ūdūi daugiau dolerių negu visi kiti Britų Karalystės pajamų šaltiniai kartu. Malajų netekimas žymiai padidintų Britų JAV mokesčių našumą ir Aliantai netektų natūralinės gumos bei cino. Septimus.

KARAI

Karas Korejoje.

Korejoje JTO jėgos paskutinę savaitę sumusė Kinijos ir Korejos komunistus. Ties Wonyu buvo apsupta ir visiškai sunaikinta priešio divizija. Bombardavimai iš oro, kurie buvo ligiol dar nematyto stiprumo, sutriuškino priešio telkinimus, sunaikino daug karo medžiagos.

Per savaitę įvyko keli stiprūs lėktuvų mušiai, kuriuose numušti keli priešio lėktuvai. Komunistai kiekvienu atveju buvo nugalėti ir pabėgo. JTO jėgos atsiėmė kelis miestus ir komunistų jėgas atmetė atgal. JTO jėgos priešui padarė nuostolių išsiskelė jam į užnugarį.

MacArthuras apvažiavo frontą, įsitikino, kad jo vadovaujamos jėgos laikosi labai gerai ir pareiškė, kad iš Korejos jos ne pasitrauks. Karas korejoje, tokiu būdu, yra persilaužęs ir eina gerai.

Karas Indokinijoje.

Indokinijoje komunistai per paskutinę savaitę taip pat smarkiai sumušti. Daugelis vietų atitaivintos ir išvalytos nuo komunistų. Niekur Vjetnamo ir prancūzų kariuomenė, kuri talkina Vjetnamui, nesutiko rimto pasipriešinimo. Krašto valymas nuo perversmininkų ir interventų tęsiasi.

Karas Tibete.

Tibeto valdovas Dalai Lama pasitraukė iš sostinės ir įsikūrė Indijos pasienyje. Tibetas, neturėdamas kariuomenės, beveik nesipriešina.

Tačiau ir Kinijos komunistai taip pat nepajėgūs tinkamai eiti pirmyn ir dar nėra okupavę viso Tibeto.

— Kopenhagoje tarėsi Danijos, Norvegijos ir Švedijos užsienio reikalų ministrai dėl tarptautinės padėties. Jie nutarė palaikyti JTO.

— Vokietijoje stipriau pradėjo reikštis pasipriešinimas komunistų valdymui. Komsomolas bėga į vakarines sritis.

— Berlyno komunistai nutarė mirti antikomunistų darbiniuką, 18 metų, už platinimą antikomunistinių atsisaukimų. Tokia yra spaudos laisvė pas komunistus.

BULGARAI UZMUŠĖ JUGOSLAVĄ

Jugoslavijos - Bulgarijos pasieny įvyko susidūrimas. Bulgai raišovė jugoslavų. Komunistai tokiu būdu provokuoja karą. Jugoslavija pasiūlė tam incidentui ištirti sudaryti komisiją.

SVARSTOMAS ATLYGINIMO PADIDINIMAS

D. Britanijos profesinių sąjungų vadovybė svarsto algų padidinimo dirbantiesiems klausimą, iškilusį dėl gyvenimo pabrangimo. Kokia prasme šis klausimas vyriausybei bus pasiūlytas išspręsti, paaiškės tik nuodugnai ištyrus gyvenimo pabrangimo dydį. Galimas dalykas, kad bus pasiūlyta atitinkamai visus atlyginimus padidinti.

— JAV padės Ceilonui moderninti žemės ūkį, kad jis duotų didenį ryžių derlių.

GEN. EISENHOWERIS SUGRĮŽTA

į JAV šį šeštadienį. Sugrįžta per Kanadą, kurioje jis tarsis su Kanados vyriausybe. Tokiu būdu, Eisenhoweris į JAV sugrįžta surinkęs visas žinias ir su štabais aptars visus reikalus, kurie yra būtini Europos gynimui ir bendrai — taikai išlaikyti.

— Danija Korejon pasiuntė laivą - ligoninę.

— Europoje, Alpių kalnuose šiomis dienomis siautė milžiniškos audros, kurių metu apgriuvo kalnai ir užmušė 230 žmonių, nutrauktas Vienos susisiekimas su Paryžiumi; Salzburgas liko be vandens ir be elektros. Reiškiasi milžiniškos smego griūtys.

— Į Berlyną atgabenti 22 naujo tipo Amerikos tankai.

— Berlyno burmistru išrinktas socdem. Reuters?

Išlygino kapinynus

„NL“ bendradarbio Berlyne.

1945 m. balandžio pabaigoj viename Brandenburgo provincijos miestelyje krito paskutiniai šūviai, kurių vienas sužeidžia rusą. NKVD įsako viso miestelio gyventojams susirinkti, prie jų prijungiami vokiečių kareiviai. Visus nuvaro iki miško. Moteris ir vaikus atskiria,

o vyrus — į mišką. „Telegraf“ pasisekė sutikti tos dienos liudininką, buv. rusų viršylą.

— Tų scenų, kurios vyko Treubrietzno miške — pasakojų buv. viršyla, — nepamiršiu visą gyvenimą. Tų šimtų vyrų mirties vaizdai niekuomet neišdils iš akių. Visus nušovė šūviu ir pakaušį. Gyvieji, laukdami šūvių eilės, turėjo žiūrėti, kaip NKVD vieną po kito likvidavo priešaky stovinčius kaimynus, brolius, tėvą, sūnų ar žentą.

Lavonus vėliau moterys palaidojo. Kukliuose kryželiuose sužymėjo: „Nežinomas kareivis, nežinomas civilis, než...“

Šiandien nei kapų, nei kryželių. Pavasarį rusai įsakė kapus sulyginti ir apseti žole.

Galima pastebėti, kad panašių Katynų rusai ne vieną įvykdė.

— Vydūnas sausio pradžioje buvo išvykęs Berlyną, kur mirė jo antroji, jaunesnioji, sesuo. Dabar jis vėl sugrįžo į Detmoldą.

— Charchillis Paryžiuje ilgai tarėsi politiniais klausimais.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal naujausį NEWSWEEK periskopą — Rašo Br. Aušrotas

Susitars respublikonai

Tafto ir Hooverio respublikonų partijos vadovų suartėjimas užsienio politikos klausimais, darąs žymią pažangą, stengiantis išlyginti žymius nuomonių skirtumus kompromisų pagalba. Abiejų vadovų aukštai sto vi partijos patarėjai turėjo slapstus pasitarimus Vašingtone ir

N. Yorke, stengdamiesi surasti bendrą kalbą, kad sėkmingiau kovotų su Baltųjų Rūmų užsienio politika. Kol kas dar lieka išlyginti esminiai nuomonių skirtumai.

Naujas svetimsalių legionas?

JAV užs. reikalų ministerija palankiai nusiteikusi Svetimsalių Legiono sukūrimo reikalui. Jis padėtų ginti Europą. Jo sudėtin būtų priimti tūkstančiai antikomunistų, kurių tėvynės nėra Atlanto Pakto nariai. Viena priežastis kodėl JAV ypatingai neskuba įjungti Ispaniją Atlanto Pakto sistemon yra šis: Ispanijos armija, kad būtų nors kiek naudinga, reikia pagrindinai perginkluoti, o dabartiniai Pakto nariai turi pirmenybę gauti ginklus.

Užsieniuose.

Pagal Prancūzijos vyriausybės sluogsnius, marš. Petain, kuriam dabar yra 94 metai amžiaus ir kuriam 1945 m. už bendradarbiavimą su vokiečiais buvo nubautas kalėjimu ligi gyvos galvos, bus paleistas iš kalėjimo s. m. balandžio mėnesį. Jugoslavijai yra kartus nusivylimas, tačiau šią pilulę ji turi nuryti, kai patyrė, kad keli tariai protiniai vokiečių technikai, kurie buvę pasamdyti krašto tarnybai, pasirodė esą Kominformo agentai. Jie, skiepydami nuodais, užmušė šimtus baisiai reikalingų kaulių, karvių ir kitų gyvulių. Kai šita buvę patirta, agentų jau nebuvę.

Britanijoje artėja koalicija.

Britanijos Darbiečių vyriausybės desinysis sparnas spaudžia, kad greit būtų sudaryta koalicinė vyriausybė su Churchillio konservatoriais. Ši stipri srovė norinti, kad konservatoriai dalintųsi nemalonia sunkumų našta, kuri bus uždėta anglams, kaip apsiginklavimo pasėka. Ir kvėpuoti būtų lengviau, jeigu Churchillis būtų vyrausybėje, kaip gynybos ministras.

Jų ranka ir Afrikoje?

Tarptautinės prekybos skaičiai to neparodo, tačiau Paryžių pasiekia pranešimai rodo, kad galimas dalykas, jog Rusija gauna karinės medžiagos iš Belgijos Kongo. Kai kurie P. Afrikos prekybininkai, kaip pranešimai sako, perka žymiai daugiau iš Kongo, negu jiems tai būtų reikalinga, ir šias prekes perleidžia sovietams. Mokėjimai ir atsiskaitymai vykdomi per apgaulingus bankus Šveicarijoje. Beigų Konge gaunami metalai yra: varis, kobaltas ir tantalas.

Skuba sustabdyti infliacijos bangą

Viena iš priemonių sustabdyti infliaciją Amerikoje yra lig šiol to krašto istorijoje negirdėti mokesčiai. Krašto biudžetui išbalansuoti 1951-52 metais reikia išjaukti mokesčių ligi 70 milijardų dolerių. Sunkiausiaji mokesčių našta 1945 metais, II-jo pasaulinio karo metu, siekė vos 47.750.000.000 dolerių.

Ivairenybės

Penkios buv. prezidento Hooverio kalbos, pasakytos paskutiniame dešimtmetyje bus ne trunks atspausdintos Freeman žurnale pavadinimu: „Kelias laimėti...“ Howard Hughes rengiasi pastatyti spalvotą „Technikolor“ filmą, vaizduojančią Paryžiaus Baletą. Šiuo metu ši trupė gastroliuoja Amerikoje.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJE 1950 M. VEIKLOS APYSKAITA

Balansas 1951 m. Sausio mėn. 1 d.
AKTYVAS
 The Montreal City & District Savings Bank \$ 4,274.04
PASIVAS
 Aukotojai 1948-49 m. 1,360.88
 „ 1950 „ 2,681.26
 Parengimų pelnas 1950 194.78
 The Montreal City & District S. Bank 1948-49 m. „ 8.52
 „ 1950 „ „ 28.69
 Balansas..... „ 4,274.04

Pajamų gauta:
 Vasario mėn. \$ 63.26
 Kovo „ „ 579.53
 Balandžio „ „ 100.00
 Gegužės „ „ 80.52
 Birželio „ „ 2.00
 Liepos „ „ 478.00
 Rugpjūčio „ „ 33.09
 Rugsėjo „ „ 585.46
 Spalio „ „ 60.35
 Lapkričio „ „ 618.50
 Gruodžio „ „ 319.31

Viso
 Pajamų 1950 m. \$ 2,920.02
 Saldo
 1950 m. I m. 1 d. „ 1,369.40
 Viso pajamų \$ 4,289.42
 1950 m. pajamos pasiskirstė:
 Paskirų asm. aukos \$ 2,725.24
 Parengimų pelnas „ 194.78

—Viso pajamų „ 2,920.02

Lietuvių kolonijos Kanadoje.
 1. Toronto, Ont. \$ 567.00
 Tor. iš 1949 m. „ 390.00
 2. Sudbury, Ont. „ 460.00
 3. Hamilton, Ont. „ 275.00
 4. Montreal, Q. „ 164.92
 5. London, Ont. „ 147.22
 6. Winnipeg, M. „ 110.35
 7. SS Marie, Ont. „ 107.00
 8. Tillsonburg, O. „ 100.00
 9. Edmonton, Alt. „ 88.31
 10. Lethbridge „ 73.46
 11. St. Catharines „ 59.00
 12. Welland, Ont. „ 53.26
 Kitos kolonijos, surinkusias nemažiau kaip \$ 50.00 „ 293.30
 Procentai Banke „ 28.60
 Viso pajamų..... \$ 2,920.02

Išlaidos:
 Pašto išlaidos ir rašomų medžiaga \$ 14.88
 Banko nuskaitymai „ 0.50
 Viso išlaidų 1950 m. \$ 15.38

Ataskaita.
 Viso turėta pajamų \$ 2,920.02
 „ „ išlaidų „ 15.38
 1950 m. netto paj. \$ 2,904.64
 Saldo 50. I. 1. „ 1,369.40
 Saldo 51. I. 1. „ 4,224.04

Prie apyskaitos.
 Bendra apžvalga. Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje veiklos apyskaita paskutinį kartą buvo daryta 1950 m. liepos mėn. 1 d.

Apyskaitą priėmė VLIKo Tautos Fondo valdytojas prof.

J. Kaminskas, įnešdamas nuosirdžios koordinacijos reikalą tarpe lietuvių kolonijų Kanadoje. Apyskaita tilpo „Nepriklausomoje Lietuvoje“, „Tėvis kės žiburiuose“, ji buvo pasiūlyta KLB-LOK. Visuomenė apyskaitą priėmė su pasitikėjimu. Iš gautų sugestių tenka minėti dvi: 1. Didesnis Tautos Fondo reikalų propagavimas, 2. Teisinės atstovybės padėties sąryšio su VLIK'u nustatymas.

1950 metų Atstovybės veiklos apyskaita noretusi atsakyti į klausimą, įrašytą kiekvieno lietuvių širdyje: — kaip mes atlikome savo prievolę tėvynei, kada palikdami sunkiausios jos gyvenimo valandose — užsidėjome pareigą dirbti jos labai būnant svetur? Atsakymo tenka ieškoti kiekvienam; ir senajam ir naujam ateiviui, pavieniam ir organizuotai.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje pati nedrįsta atsakyti į šį klausimą, gerai žinodama, kad ji atsakymą suras kiekvienas lietuvis, kur jis bebūtų tarpe dviejų Atlanto ir Pacifiko vandenynų. Nes kiekvieno širdyje tebedega gyva meilė žemei, kuri išugdė, išauklėjo, davė patirimą ir jėgų pakelti daugelį vargų, davė energijos tvirtiau šiame kontinente pirmus žingsnius žengti.

Apyskaitos duomenyse matyti sumos. Jas galima lyginti su lietuvių skaičiumi Kanadoje. Galime padaryti palyginimą tarpe paskirų kolonijų. Malonu minėti metų laikotarpyje atsiradusią apyskaitoje ne vieną naują koloniją, jų tarpe ir Toronto. Kartu norėtusi pasakyti, kad tie du miestai, didžiosios lietuvių kolonijos Toronto ir Montrealis, kuriuose gimė lietuviškoji veikla ir jos išlaikymui ne kartą teko sunkius laikus bendrai pakelti — mokes ranka rankon dirbti sprendžiant svarbius mūsų tėvynei reikalus!

Radio aktorė Ruth Springford, viena iš žymiausiųjų Kanados.

Sektinas pavyzdys ne vienos iš mažesnių kolonijų: Sudbury, Ont., St. Catharines, Ont. Winnipeg, Man., Lethbridge, Alta, Wawa, Ont. ir Arwida, Que., kurios, būdamas nedidelės surinko, palyginti, nemažas sumas.

Tautos Fondas yra finansų telkimas kovai už laisvą, nepriklausomą, demokratinę Lietuvą. Jis veikia prie VLIK-o Atstovybės, kuriamos kiekviename krašte, kur tik yra lietuvių. Atstovybės adresas Kanadoje: M. Arlauskaitė, 6642 3-rd Ave., Rosemount, Montreal 36, Que. Pinigai yra laikomi

~~~~~~

Pavergtoje Lietuvoje

KLAIPEDA ŠIANDIEN

Vaziuojant traukiniu perkamas bilietas, kuriame parašyta vagono numeris. Taigi gali važiuoti tik paskirtame vagono. Kiekvienas vagonas turi savo konduktorius, kuris kontroliuoja bilietus. Nežinūnt to, daug kas važiuoja „zuikais“, dažniausia ant tiltelių ar prisikabinę po vagonais. Stoties personalas tai pakenčia tylėdamas. Stotelių pastatai labai skurdūs ir nepaprastai blogai atrodo. Daugelis langų dar ne turi stiklų ir yra lentelėmis apkalta. Niekur nematyti tvorų — jos nuimtos ir sukiretos. Daugelis sklypų, ūkių aplėisti, nedirbami. Sunaikintos gelžstotys dabar atstatomos labai primityviškai. Bėgiai apaugę žolėmis. Sritis tarp Priekulės — Kukuraičių mažai karo paliešta. Silutės apylinkėse jau daug blogiau. Visur matyti priversti dideli Lietuvos miškų keliai, kurie vežami iš krašto. Prie jų dirba ūkininkai, prievarta suvaryti. Keliaujant traukiniu nuolat girdėti trys kalbos: lietuvių, rusų, vokiečių. Stotelių pastatų ramu, nėra triukšmo, stanga klijentų. Bufetų tarnautojos dažniausia rusės, kalba tik rusiškai. Rusai su visais tekalba tik rusiškai 90% geležinkelio ir stotelių personalo rusai. Nemaža dalis krašto gyventojų išvairiai iš savo namų, kad užleistų juos rusams. Kas gyvena savo nuosavame namelio kampelyje, tas turi mokėti nuomą. Daugelis vokečių namų savininkų išvairiai iš savo gyvenamųjų patalpų ir patalpinti į specialiai jiems pastatytus barakus. Iš viso, krašto vaizdas labai skurdus, pasikeitęs.

DAR VIENI RINKIMAI

1950. III. 17 d., einant LTSR aukšč. tarybos įsakui, buvo

The Montreal City & District Savings Bank Account No 8677. Saskaityta yra VLIKo nuosavybė ir pinigai galės būti pervesti ar išmokėti jam nurodžius. Atstovybė neturi pavedimo paaiškinti, kuriam reikalui sie pinigai galėtų būti VLIKo panaudojami.

Kiekvienas lietuvis apsideda save laisvu noru, pagal išgales pastoviomis įmokomis Tautos Fondui.

Vsuomenės kooperavimas. Atstovybė reiškia nuosirdžią ir gilų padėką visiems lietuviams pavieniam ir organizuotai aukojusiems Tautos Fondui remti

parengimus. Nuosirdi padėką priklauso cia nevadintiems asmenims, kurie prisidėjo savo darbu lėšas organizuojant. Visų pasisventimo dėka — gražių pastangų rezultate — 1950 metais surinkta \$ 2,920.02 ir iš viso nuo darbo pradžios \$ 4,289.42.

Einaimieji reikalai. Yra gautas formalus Tautos Fondo Valdytojo įgaliojimas M. Arlauskaitės vardu atstovauti Tautos Fondą Kanadoje su pavedimu pirmininkauti sudarysimoj Atstovybės Tautos Fondo Valdyboj.

Tautos Fondo Valdytojo pareigavimų reikia paskirti du naujus atstovybės narius iš pagrindinių srovių ar visai joms nepriklausančius. Šiam reikalui yra duota eiga KLB-LOK. Visų sugestių ir pasiūlymų yra laukiami.

Kiekvienoje lietuvių kolonijoje geresniam Tautos Fondui lėšų organizavimui Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje kreipiasi į visas vietas, organizacijas ir jų LOK prašydama paskirti vieną atstovą Tautos Fondo reikalams koordinuoti. Gerausia būtų iš dominuojančios organizacijos, arba visai nepriklausus, išlaikęs toleranciją ir turįs visuomenės pasitikėjimą asmuo.

Platesniam lėšų surinkimui VLIK-as išleidžia „Lietuvio Pasą“ ir į jį lipinti ženklelius. Tam tikras knygučių ir ženklų kiekis Atstovybės yra jau užsakyti ir gavus bus išsiuntinti vietos atstovams (būsimiems) išplatinti organizacijų ir pavienių tarpe. Kiekvieno lietuvių pareiga išsigyti „Lietuvio Pasą“ ir kurį, kad ir mažomis sumomis galės lipinti ženklelius, ypač mažieji mūsų tautiečiai. Atstovybė žino, kad ji turėtų būti veiklesnė. Tačiau reikia prisipažinti, kad po tiesioginių pareigų mokykloje ir reikalų, kurių kiekvienas gyvendami turime — lieka nedaug laiko. Jis sunaudojamas atskai

90% LIETUVOS ŪKININKŲ KOLCHOZUOSE.

„Tėvynės Balsas“ 1950. XI. 10 Nr. 46, aprašydamas spalio revoliucijos šventės iškilmes Lietuvos sostinėje, pažymi, esą žemės ūkio ir kitų ūkinių ministerijų darbuotojai nešė plakatus su įrašais: „90% darbo valstiečių stojo į kolūkinį kelią“. Kita proga bolševikų laik raščiai pažymi, esą Lietuvos žemės sukolchozinimas beveik visai baigtas.

KAS REMIA „NEPRIKL. LIETUVĄ“ — REMIA LIETUVOS LAISVĖS KOVĄ!

Winnipegietė Esther Ghan jau nuoji CBC dainininkė.

parengimus. Nuosirdi padėką priklauso cia nevadintiems asmenims, kurie prisidėjo savo darbu lėšas organizuojant. Visų pasisventimo dėka — gražių pastangų rezultate — 1950 metais surinkta \$ 2,920.02 ir iš viso nuo darbo pradžios \$ 4,289.42.

Einaimieji reikalai. Yra gautas formalus Tautos Fondo Valdytojo įgaliojimas M. Arlauskaitės vardu atstovauti Tautos Fondą Kanadoje su pavedimu pirmininkauti sudarysimoj Atstovybės Tautos Fondo Valdyboj.

Tautos Fondo Valdytojo pareigavimų reikia paskirti du naujus atstovybės narius iš pagrindinių srovių ar visai joms nepriklausančius. Šiam reikalui yra duota eiga KLB-LOK. Visų sugestių ir pasiūlymų yra laukiami.

Kiekvienoje lietuvių kolonijoje geresniam Tautos Fondui lėšų organizavimui Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje kreipiasi į visas vietas, organizacijas ir jų LOK prašydama paskirti vieną atstovą Tautos Fondo reikalams koordinuoti. Gerausia būtų iš dominuojančios organizacijos, arba visai nepriklausus, išlaikęs toleranciją ir turįs visuomenės pasitikėjimą asmuo.

Platesniam lėšų surinkimui VLIK-as išleidžia „Lietuvio Pasą“ ir į jį lipinti ženklelius. Tam tikras knygučių ir ženklų kiekis Atstovybės yra jau užsakyti ir gavus bus išsiuntinti vietos atstovams (būsimiems) išplatinti organizacijų ir pavienių tarpe. Kiekvieno lietuvių pareiga išsigyti „Lietuvio Pasą“ ir kurį, kad ir mažomis sumomis galės lipinti ženklelius, ypač mažieji mūsų tautiečiai. Atstovybė žino, kad ji turėtų būti veiklesnė. Tačiau reikia prisipažinti, kad po tiesioginių pareigų mokykloje ir reikalų, kurių kiekvienas gyvendami turime — lieka nedaug laiko. Jis sunaudojamas atskai

Winnipegietė Esther Ghan jau nuoji CBC dainininkė.

Winnipegietė Esther Ghan jau nuoji CBC dainininkė.

tomybei vesti, ryšiams palaikyti su vietos organizacijomis, au kotojais ir centru. Viltis tenka dėti į būsimą papildytą atstovybę.

Dabarties problemos. Jei mes susumuosime 1950 metų lietuviškąją veiklą — pilnai pamatysim, kad žymiai sutvirtino me pagrindus, ant kurių jau drąsiau galime statyti mūsų bendrus reikalus.

Atstovybė norėtų matyti galimai greičiau suorganizuojant Kanados Lietuvių Bendruomenę, kas leistų ir Tautos Fondo veiklą išplėsti. Tačiau Atstovybė ir dabar pilnai pasitiki gerą valia ir kiekvieno lietuvių širdies jausmais. Lygiai tokio pat pasitikėjimo atstovybė laukia iš visų. Visų kooperavimas šiame mūsų tėvynei svarbiame reikale kiekvienam galimu, patogiausiu būdu atstovybės yra iaukiamas ir vertinamas su giliu dėkingumu.

Ateities problemos ir perspektyvos. Gyvename neramius laikus. Prasidėjus karui Korejoje, laisvasis pasaulis pajuto tiesioginę gresmę. Pavergtų tautų laisvės šauksmas pradėjo daugiau atgarsio rasti laisvajame pasaulyje. Tuo pačiu atsirado proga daugiau išieškoti Lietuvos laisvės reikalavimą. Su tuo yra susijusios lėšos. Todėl 1951 metais Atstovybė laukia iš kiekvieno įnašo Tautos Fondui pagal jo išgales.

Gal oūt bus galima paskelbti ir 1951 m. Tautos Fondo Atstovybės samatą, kurią tegalėtų pristatyti mums VLIK-as, imdamas dėmesį lietuvių skaičių Kanadoje. Atstovybė drįstų sa kyti, kad kiekvienam lietuviui paskirti po \$ 1,000 Tautos Fondo ir metus tikrai nebūtų per daug. Atstovybė mano, kad tai didesnės organizacijos būtų pajėgios tai padaryti po vieną parengimą, kurio pelną paskirti Tautos Fondui. Šią pro vizorinę samatą Atstovybė siūlo visų rūpestingam dėmesiu. Beliktų šis klausimas kiekvienoje kolonijoje techniškai išspręsti, kad kiekvieno imoka pasiektų Tautos Fondą. O tai sudarytų gražią pinigų sumą.

Baigiant 1950-tųjų metų apyskaitą ir žengiant į naujus metus — naujus darbo barus Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje, reikšdama visiems giliai ir nuosirdžią padėką, nori visus patikinti, kad mūsų darbas, „ungiant valią, širdį, protą“ — žines jėgas ir materialinius išteklius, lydimas Dievo palaimos ir tvirtas tikėjimas galės laiduoti Lietuvai laisvę.

Marija Arlauskaitė. Tautos Fdo Atstovė Kanadoje.

Kaip Kanadoje kūrėsi lietuviai

5 KARALIŲ GADYNĖS ATSTOVAS

15. Noredamas surasti iš senųjų Kanados lietuvių tarpo vieną prisiekusį viengungį, kuris jau 50 metų kai palikęs naminius dūmus Puskelnio kaime, Marijampolės ap. (tada Suvalkų gubernija), klydinėja po platų pasaulį, susitikau su sunkiu užda viniu: tautietis beveik nesirodo savo kukliame palėpės kambaryje vienoje tamsioje Toronto gatvelėje, o visą savo laiką praleidžia besizmonėdamas arba Claremont g-vėj esančiame klube, kurio „kvapą“ dauguma Toronto lietuvių pripažįsta raudonu.

Vieną sekmadienio popietę pasukau į tą narvą. Mažoje salėje laikėsi negausūs besizmonėję žmonių būreliai, toliau šone užkistoje nišoje — klubas yra perdarytas iš kažkokios nupirktos buvusios bažnytelės — vyko didesnis judėjimas: ant eilėmis sustatytų stalių šlamėdžio kortų kirčiai ir įsitraukę žaidimą tautiečiai varė įvairiomis išraiškomis akis. Klubu vidurinė senoji netoli D. Britanijos karalių poros garbingiausioj vietoj kabėjo gedulingas P. Cvirkos portretas — sovietinės dvasios atgarsis šiame tolimame užkampyje.

Su įtaringa šypsena už bufeto stovėjęs žmogelis man parodė grupelę vyrų, kurių tarpe turėjo būti pats ieškomasis. Jie buvo įsitraukę į gyvą pokalbį ir man buvo nepatogu juos pertraukti. Iš pasigirstų sakinių iš karto buvo aišku, kokia linija čia pripažįstama, nes, gir di, avantiūristai amerikoni užsispyrę nesitraukia iš Formozos, už ką teisingai pasipiktinę kinai nutarė išvanoti jų kailius Korejoj.

Pagaliau išnaudodamas vieną pauzelę, atsiprašiau raudonojo stalo strategų, kad turėtų reikalą į piliatį Skrinką. Pakilo senukas, kuris savo ilgų ūgų, amžiaus jau lenkiamu per nugarą, pasilinko su manimi prie lango.

Prie reikalo, kad noriu pasikalbėjimo „NL“ skaitytojams, nedrįstu iš karto prieiti, nes nežinau, kokia pasirodys reakcija. Užvedu pasikalbėjimą, kad per Montrealį atsitiiktinai sužinojau apie pil. Skrinką, kuris gali papasakoti idomių dalykų iš pirmųjų lietuvių kūrmosi Kanadoje liakotarpio ir kas man labai domina.

Senukas maloniai užgautas, kad juo dar kažkas domisi, iš karto liepia vadinti Ignotu, nes

aš vengdamas „pono“, sunkiai verčiuosi titulu „piliatius“, ir įsi leidžia į šnekas. Netrukus užsimezga artimesnis ryšis, nes senukas, kuris dabar sunkiai gyvendamas tik iš 40 dol. mėnesinės pensijos ir visą laiką ne jučiomis pereinamas prie senų jų „auksinių“ laikų prisiminimų, iš karto pradeda girti naujuosius ateivius.

Jis kažkada buvęs kaž kokia me pobūvyje ir jam tekę ilgiau išsikabinti su naujaisiais. Gir di, jie visi apsitrynę, dalyką su prantą trumpai ir aiškiai be didesnių įrodinėjimų. Tai ne tie berneliai, kurie prieš dešimtmečius dėl kalbos nemokėjimo ir svetimų žmonių baimės buvo užjami kitų malonei. O naujosios merginos, atrodo, Kanadoje jaučiausi, kaip namie: jų niekas nevaržo ir neslėgia. Didesniam ryškimui Ign. Skrinka su nuotaika papasakoja, kaip jam kartą tekę prieš gerą skaičių metų kažkokių poliakų šokuose Montrealyje sutikti lietuvaite. Sėdi ji vieniša kampe, užsidėjusi gerą daugelį dozę ant lietuviškų vėjų nugarinto veido ir jaučiasi neįtikėtai. Jau nystė jau irgi ne pirma, pudra neprisidengia raukšlų paakiuose. „Neliūdėk, paukštyte, o pasisuk smagiai apie bernus. Gausi vyrą ir jausies be vargo, kaip ponija namuose“, bando Ign. notas užvesti šneką. „Na, kągi jau čia, dėdule!“, bilstelėjusi mergina ir vėl užsidariusi į savo kiutą. Jaunam vyrui, kaip tad buvo Ignotas, po dėdulės

pagarbinimo neliko noro užsi tėti.

Iš Lietuvos Ign. Skrinka išvyko 1897 m. pagal tuo laiku išgalėjusią dažnai iš būtinio reikalo madą — ištieti sparnus ir svetimas šalis ir pradžioje 7 metus užsikabinęs laikėsi Anglijoj. Čia jam sekėsi vidutiniškai, nes neturėjo pastovosno užsiėmimo: darbininkavo įvairiuose fabrikuose, kepė duoną, mušo paraką į šovinių gilzes ir plaukiojo nutrintu šipu, kaip jūrininkas. Vienam draugui pasiūlius pabandyti laimėti kitoje Atlanto pusėje, Ignas daug nedelsė: 1904 m. lapkričio mėn. 2 d. nuėjo savo kojas Halifaxe, kuris tada panešėjo daugiau į žvejų prieplauką, negu į uostą.

Iš Halifaxo I. Skrinka pasuko tiesiai į Montrealį, kur, neturedamas pažįstamų, turėjo visą mėnesį vargti kol gavo darbo prie geležinkelio. Lietuviškų emigrantų buvo negausu. Susitikdavo retokai, bet labai nuosirdžiai ir net su visai nepažįstamais jausdavosi, kaip geriausi bičiuliai.

Dar prieš aną karą, jis prisimena, iš USA atvyko energingas veikėjas Aleksandravičius ir visi kartu sutvėrė, turbūt, pirmą Kanadoje lietuvišką organizaciją — Šv. Kazimiero draugiją. Vėliau kilusi mintis turėti savo klubą davėsi sunkiau realizuojama. Iš valdžios pusės būta daug sąlygų ir formalumų, kuriuos išpildyti neturtingiems ateiviams buvo per

sunku. Dėka vieno prancūzo davokato, kuris išsiaiškines, kad lietuvių yra katalikų tikėjimo, pajiniai mokesčiai po 100 dol. kiekvienam nariui (tada doleris buvo vertas, kaip caro rublis) — jų tada buvo 23, fiktyviu įdėjimu buvo apėiti ir klubas gavęs licenciją, įsikūrė ir laikosi ligi šiolei Vytauto D. vardu.

Ign. Skrinka ilgesnį laiką vertėsi smulkiu bizniu Montrealyje, tačiau dėl blogos vietos ilgainiui turėjo likviduoti, vos išlisdamas iš skolių. Be to, žmogus turėjęs per jautrią širdį visokiems pavargėliams, kurių netrukdamų ypač iš gausių vaikų prancūziškų šeimynų. Teke parduoti ir automobilį su mažomis liekanomis 1928 m. Ignatas atsidūrė Toronte, kur užėjus krizei, liko pastoviai. Štame liūdname laikotarpyje tekė nemaža pakentėti: vertis skysta valdžios sriuba iš viešųjų katilų, prie kurių eilutė su stodavo netik darbininkų luomo žmonės, bet ir kitokie — baltarankiai poneliai. Iš nusilpimo buvo pakliuvęs į ligoninę ir rimtai susirgęs. Tokio laiko ir blogiausiam žmogui jis nelinkėtų.

Toronte būdamas, mažai bendravęs su lietuviomis: jie buvo visur išsimėtę. Turėjęs keletą pažįstamų, kurie su juo vargo ir vienas taip pat Ignotas Jočkus yra jau miręs. Pabandau ištraukti daugiau pavardžių, tačiau čia mano pasikalbėjimo bendras ar dėl neprisiminimo,

ar dėl kitų priežasčių darosi ne kalbus. Senukas, atrodo, turėtų ką kai papasakoti, tačiau klubas nėra tinkamos progos. Persuosi pas jį kada nors užsukti, tačiau jis to kažkaip vengia. Pasizada man paskambinti ir vėl susitikti.

Atsisveikinusi su savo nauju pažįstamu, palinkėdamas linksmų švenčių, kurios vienšiam, bet nuosirdžiam žmogui po ištęstų kelionių 9 šalyse ir pergyvenusioms, pradedant nuo Viktorijos, 5 britų karalius, neįneš skurdžioje pensininko senatvėje didesnio įvairumo. Išėdamas metu dar kartą žvilgsnį į kartininkų nišą: visos eilės charakteringi lietuviški veidai, liūdią mūsų tautinį artimumą. Tačiau šiuo laiku jis toks tolimas, nes ant daugumos veido buožų išsisunkę atbūkę žvilgsniai ir suakmenėjusios be šilumos išraiškos, būdingos ne savo protu, bet pagal kitų nustatytą nusikaltėlišką liniją gyvenantiems žmonėms. Jie atstovauja tą mūsų senųjų imigrantų dalį, kuri išrauta iš užguto vergijoje lietuviško so džiaus, paklydusi svetimųjų ne mielaširdingumo ir neturėdama atsvaros religijos ir idėjų maištyje atsitolino beveik negrįžtamai gyvąjam tautos kamienui. Gal būtų, tos nuotaikos veikiamas vienu momentu Ignatas Skrinka netyčiomis prašnibždėjo: kažkaip neįauku man darosi čia ant pačios senatvės. — alpuk — Bus daugiau.

Nepamirškime mūsų tautos tikslo

Inžinierių rūpimais reikia lais, rašo G. Andriusaitis.

2.

JAV, Kanadoje, Anglijoje, Brazilijoje ir kituose kraštuose suorganizavę inžinierių būrelius bei draugijos tęsia anksčiau pradėtą savo veiklą. Esant inžinierių Vak. Vokietijoje, pirmiausiai susikūrė skyriai ir tik vėliau buvo išrinktas centras. Tas pat kartojasi ir dabar, kai išsiskyrusios po įvairius užjūrio kraštus: skyriai jau seniai suorganizavę, laukiama tik centro sudarymo; juo labiau, kad PLIAS centro v-ba prieš 10 mėnesių dėl narių emigracijos savo veiklą sustabdė ir nutarė naują c. v. sudaryti JAV. Dabar tik svarbu techniškai tai įvykdyti.

JAV gyvenę inžinieriai, dėl vietinių bei politinių aplinkybių, daugelis galvojo sudaryti c. valdybą ne Pasaulinės L. I. A. S-gos, bet tik JAV Lietuvių inž. ir Arch. S-gos vardu. Tačiau tai nesvarbu, koks bus pavadinimas, — ar vietinio ar pasaulinio pobūdžio, — svarbu, kad visi žinome, pagal ankstyvesnius 1949 m. suvažiavimo ir 1950 m. C. V. nutarimus, jog šis centras bus sudarytas JAV, kur daugiausiai narių yra emigravę. Ryši su sudarytu centru iš visur (įsisteigę skyriai ir paskirai gyvenę nariai) palaikysime, kaip iki šiol kad būdavo. Kam gi svarbu, kad Kanadoje, Anglijoje, Prancūzijoje ir visur kitur įsisteigusios lietuvių inž. draugijos vadintųsi lygiai taip, kaip JAV, — svarbu, iš viso, kad mes išvien veiktu me profesiniam ir Lietuvos išlaisvinimo bei atstatymo bare organizuotai, palaikant su visais ryšį per centrą. Taip pat ir įstatymai gali būti pirtaityti toms sąlygoms, kuriame krašte yra įsikūrusi draugija bei skyrius.

Savaime suprantama, įsikūrus įvairiuose kraštuose Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) apylinkėms bei centrui, tiek visi inž. ir arch. sąjungos skyriai, tiek pats inž. centras kooperuos su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organais.

Toliau kalbant apie inžinierių centro bei c. v-bos sudarymą JAV ir tam tikslui atstovų suvažiavimo reikalingumą, tikrai galima atspėti daugumos nuomonę — jog toks suvažiavimas dėl esamų aplinkybių iš viso nereikalingas, nes tai galima įvykdyti paprastesniu ir pigesniu būdu, taupant laiką ir pinigų. Inžinieriai savo veikloje visą laiką darniai dirbo: pav., Vak. Vokietijoje trijuose suvažiavimuose net nebuvo išrinkta centrinė vadovybė, bet tik buvo pavesta centro valdybą išrinkti Augsburgio skyriui — 1946 m., Kempteno

— 1948 m., Revizijos k-ją ir Garbės Teismą pavesta išrinkti, visai pasitikinti, kitiems skyriams. Taigi ir čia — užjūryje, JAV, tame technikos pažangos krašte, kur visiems taip laiko trūksta — gali JAV inž. draugijų valdybos laiškais susitarti ir duoti pavedimus, kad centro valdyba ir kiti organai būtų išrinkti (pav.) iš Chicagoje ir jos apylinkėse gyvenančių liet. inžinierių. Sekanti kartą galima tai pavesti New Yorko ar kitos vietovės didesnei inž. draugijai. Geriausiai c. v. ir kitus organus būtų rinkti, vietinių Amerikos lietuvių organizacijų pavyzdžiu, ne vieneriems, bet dvejiems metams. Tuomet rinkti organai turės daugiau galimybių savo veiklą išvystyti. Čia buvo duoti tik pavyzdžiai, neturint galvoje, kad c. v. turi būti būtinai Chicagoje, o ne kitur; bet šis kelias, kuriuo atsielsime tą patį tikslą, yra patogiausias ir trumpiausias.

Centro valdybos sudarymo ir centralizuotos veiklos klausimai yra kiekvienam svarbūs. Bet kas tą užuomazgą turėtų pradėti ir viską įvykdyti? New York, Chicagoje, Bostone, Clevelande, Detroite ir gal kitose JAV vietose yra įsikūrusios inž. ir arch. draugijos. Taip pat žinome 1949 m. suvažiavimo Kemptene nutarimą: „Naują c. v-bą sudaryti J. A. V-bėse. Ją sudaryti įpareigojami: buv. Centro Valdybos pirmininkas prof. S. Kolupaila ir buvę nariai: dipl. inž. Tamašauskas ir dipl. inž. Bulota ir įgalotinis dipl. inž. Augustina vičius“ (žiūr. suv. prot. 11 punktą). Dabar aišku, kur yra pirmasis siūlo galas. O gal jau ta užuomazga pradėta ir netrukus sulauksime rezultatų?

Kai bus centro valdyba, tada pajudės ir kiti bendri reikalai.

Visi jaučiame, jog centro sudarymo reikalas jau pribrendo. Bus daugiau.

Literatūriniai ginčai

ALGIRDAS PULKYS.

Momento pastabos

Paskutiniu laiku Kanados ir JAV lietuvių sapudėje praėjo kai kuriuo atžvilgiu įdomūs literatūriniai ginčai. „Naujiene se“ mūsų tremtinių neaukšto lygio kūrybą be didesnio įsijautimo papurtė A. Petravičius ir vėliau del H. Nagio „Tėv. Žiburiuose“ pasirodžiusio B. Rukšos „Žemės rankose“ vertinimo kilo ištisa audra, kurios nukentėjo ir kiti jaunieji kūrėjai. Kad šiuose vertinimuose nebuvo tinkamo rimtumo, kurio reikalaujama iš literatūros mėgėjų ir net kūrėjo vardą susidariusių asmenų, rodo vien tai, kad apsisvaityta įžeidinėjimai ir paniekimai. Viena aišku, kad turint reikalą net ir su taip dabar aktualios grafiomanijos atstovais, normali žmogaus savigarba neleidžia ir vertintojui savo diskusijose nusileisti iki to pačio lygio.

Nežiūrint kai kurių jaunųjų kūrėjų pretenzijų su pirmaisiais savo veido įkretojimo bandymais užsitikrinti pastovią vietą Parnase, prie šito lengvo įsitvirtinimo nuotaikos daug prisideda ir mūsų visuomenė, kuri be didesnio pagrindo jiems suteikia rašytojo laurus. Čia geras pavyzdys būtų vieno jauno literatūrininko iškvietimas redaguoti Toronte pasirodantį „Laisv. Lietuvos“ laikraštį, apie ką antrasis to miesto savitrašis pranešdamas pristatė jį visoj rašytojo aureolėje. Dauguma jaunųjų kūrėjų gerai įsivaizduoja ilgo kelio ir kruopštaus darbo sunkumus, kurie jų laukia ateityje. Be to, jų aktyvumas šiuo tremties metu pateisinamas tuo, kad senosios mūsų rašto pažibos ir žmogiško intelekto formuotojai yra sustingę ir atsikėpusių aplinkybių išsekinti.

Gal būt, nepriklausomybės laikais rašytojas ar žurnalistas, paskirties, galėjo skaityti savo darbą atskira profesija iš daugelio kitų ir glaudis ten, kur susidarydavo palankesnės sąlygos. Tačiau tremties gyvenime jų paskirtis yra žymiai skirtingesnė: jų asmenybei ir žodis

yra cementas, kuris glaudina visus išblaskytus snarius ir vienetą. Jie neprivalėtų apsiriboti smulkiu nuotrupų rankiojimu ir per tai savęs mariniuoti, kas dabar yra nenuginčijamas faktas. Sėdėjimas už dėdžių ir dėdienių pečių ir saugojimasis reikalingo teisybės žodžio, ten kur lietuvis skiriasi nuo lietuvių ir kur vienų siauros pastangos kryžiuoja bendruosius reikalus, apstato juos stikliniais šiltadaržio rėmais ir atitraukia nuo šiurkštaus, bet prasmingo kovos klimato.

Žinoma to negalima visiems taikyti. Bet mūsų dvasios vadovų pakrikimą rodo jau tas, kad ligi šiolie išsklaidytomis pastangomis neturima visiems bendro tautiškos kultūros žurnalas, kuris atitinkamai tenkintų ir kitus reikalavimus. Vienas su leidimo nuostoliais, klaidingai skelbdamasis atstovaujais visus, kruta ir sunkiai kopina kalną, nes siaurai apsirėžęs, kitų bandymus vos užgimus lydi mirties šešėliai, kaip ir prieš tai mire ne vieno idealisto užsimojimai pavieniui pralaužti nusistovėjusią rutiną.

SURASK NORS VIENĄ

naują skaitytoją, padėsi padvigubinti „NL“ prenumeratorių skaičių!

Alfred B. Nobel ir jo premijų laureatai

PAPILDYMAS PRIE DR. G. I. ŽIDONYTES STRAIPSNIO APIE NOBELIO LAUREATUS.

Dėl nelemty salygų iš straipsnio „Alfred B. Nobel ir jo premijų laureatai“, idėto 1950 m. XII. 28 d. 51 numerin, iškrito W. Faulknerio kūrybos vertinimo skyrius. Atsi-prašydami GG. skaitytojus ir autorę, šį papildymą, kuris seka kaip to straipsnio tęsinys, čia dedame:

Šiuose veikaluose daugumoje nagrinėjama jau minėtų Jelfeson'o šeimų, ir kitų to miesto gyventojų istorijos. Veikalų kompozicija sudėtinga. Stilius be galo jūdrus, kartais neaiškus, hermetiškas, net ezoteriškas, priklausomai nuo rašytojo nagrinėjamos temos ar siužeto. Temos gi įvairios ir gausios. Vaikystės audringi pergyvenimai nekaltybei susiduriant su nedorybe. Šį komplikuoatą jausmą pergyveno Compson'ų sūnus Quintin, kuris myli savo seserį Caddy.

Pamaldaus ir gobšaus Jason Compson prisitaikymas prie naujos ekonominės santvarkos. Bepročio aristokrato Benjy pažiūros į pasaulį. Nėščios kalnų mergaitės baidūs išgyvenimai belaukiant žadėjusio jį vesti. Vienišo Hightower, užsidariusio ir bejėgio, svajonės apie gerus senus laikus. Negro Christmas meilės santykiai su šiauriete Joana, ir jo neapykanta baltajai rasei.

Skirtingų kultūrų susikirtimo ir neapykantos klausimas W. Faulkner'io yra gvidenamas visu savo aštrumu. Daugely jo kaitų ir gūdžių legendų, makabriskų novelių, pasakojimų skėstančių sadistiskame pasibaisėjime, W. Faulkner vis tyrinėja naują Pietų gyvenimą, ypač gaudų sąskambį teikdamas vaizdams, kuriuose aprašomas naujos visuomenės gedimas, troškulys valdžios, pinigų, dvasios žemumas, visokių sių rūšių niekšybės. Savo talentą W. Faulkner'is naudoja žmogaus nelemtajai buičiai, jo nelaimėms bei ydoms, jame glūdinčioms neaiškinsioms jėgoms piešti.

W. Faulkner'io veikėjai dažnai yra idiotai, niekšai, vagys, žmogžudžiai, suvedžiotos moterys. Su šio rašytojo veikale slypinčia idėja, kad demokratija ir materialistinė kultūra nešanti degeneraciją, galima nesutikti. Tačiau reikia su tikti su W. Faulkner kaip su estetu ir humanistu. Jo veikalų naujoviška forma, vidujinio monologo metodas, kraštutinis natūralizmas, atidengias tai, kas žmoguje yra irracionalaus; jo simboliai — visa jo impulsyvi ir net ekstravagantiška estetika W. Faulkner'io charakterius ir vaizdus daro įtikinančius ir pagauniančius. Kartais ir net šiurpius, nes W. Faulkner ieško efektų, staigių jausmų ir juos randa.

Savo scenų apimties milžiniš kumui, veikėjų — įvairių luomų bei profesijų — gausumui, W. Faulkner kūryba kiek primena H. de Balzac'o „Žmogiškąją Komediją“. Tačiau kaip savo veikėjų individualumui, savotiškumui, taip ir savo stiliaus dvasingumui, W. Faulkner yra ypač savitas.

A. Gide sykį pareiškė, kad W. Faulkner yra reikšmingiausias naujojo literatūrinio sietyno žvaigždė. Prancūzų rašytojas įžvelgė tai, kas Faulkner'io kūryboje, nepaisant jo nekintamų vietos ir laiko veiksmų (nuolatinis Pietų valst. smukimas) yra pastovaus: tai žmogaus dvasioj vykstanti kova tarp gerųjų ir blogų idėjų, grožio ir harmonijos siekimas, nuolat susiduriąs su dabarties žmogiškojo gyvenimo menkavertiškumu.

Šiomet pasirodė W. Faulkner'io Collected Stories, 42-jų novelių rinkinys, ir A. Knight's Gambit, taip pat novelės.

Taipgi šiomet William Faulkner buvo iškilmingai primintas į Amerikos Meno ir Literatūros Akademiją. Šių metų balandžio 25 d. jam buvo įteiktas tos pačios Akademijos Howells Medalis. Šis medalis teikiamas kas penkeri metai už vertingiausią šiame laikotarpy pasirodžiusį veikalą.

Mokslo ir technikos naujienos

ISRASTOS „GALVOJANČIOS“ MASINOS

Yra neginčijamas faktas, kad dabar daugelį darbų, dėl kurių žmogui reikėtų sukti galvą, daug galvoti, atlieka mašinos — greičiau ir tiksliau, negu žmogus (pav. skaičiavimo mašinos). Bet žmogus, stipriau įtempdamas smegenis, vis siekia dar daugiau.

Paskutiniame tarptautinio susisiekiamo atstovų suvažiavime Paryžiuje, Amerikos, Čikagos universiteto profesorius W. MacCulloch savo pranešime pareiškė, kad esanti išrasta „galvojanti mašina“, kuri netolimoje ateityje bus jau pastatyta. Ji busianti pagrįsta vakuumo vamzdelių principu. Vakuumo vamzdeliai yra nepaprastai jautrūs. Jie tūkstą kartų greičiau reaguoja — „galvoja“ — negu žmogaus galvos smegenų ląstelės.

Prof. MacCulloch teigia, kad „Galvojanti mašina“ atnešianti žmonijai gerbių, bet esą reikiama žiūrėti, kad ji nepatektų į piktavalių žmonių rankas, nes tokiu atveju ji gali būti panaudota ir piktam.

Pasak profesorių, žmonių smegenų silpnėjančios, o „galvojanti mašina“ tobuliau gal-

vosianti už gyvo žmogaus smegenis. Ir pavaduosianti nusilpusį žmogų.

ISRASTAS JŪROS VANDENS VALYTVAS

Švedų inžinierius Baltazar von Platen išrado naują ir pigų būdą valyti jūros vandenį. Ligšiol jūros vanduo buvo valomas evaporacijos — garinimo būdu. Jūros vanduo leidžiamas į katilą, kurį šildant, vanduo garuoja, garai leidžiami per šaldytuvus ir kondensuojami vėl į skystą vandenį. Kadangi druskos, dėl kurių jūrinis vanduo negalima nei gerti nei jo panaudoti mašinoms, ne išgaruoja, tai jos pasilieka katilo dugne. Toks jūrinio ir bendrai tokio vandens valymas yra vadinamas destiliacija. Bet, kaip matome, toks valymo būdas eikaloja laiko ir yra gana brangus, nes reikalauja palyginti daug kuro.

Švedų inžinieriaus išrastasis būdas esąs daug pigesnis, nes vienai tonai vandens išvalyti esą pakanka vieno litro gazolino. Be to, tas išradimas esąs dar ir daug daugiau portatyviskas.

DU ŽURNALISTAI

Viename vagono kampe sėdėjo du žurnalistai. Vienas jų Kaune leisto „XX Amžiaus“, dienraščio bendradarbis, V. Bičiūnas, kitas — Sov. Sąjungos pilietis, bolševikinio oficiozo Vilniuje „Prawda Wileńska“ (Vilniaus Tiesa) bendradarbis, H. Linski's.**) Abu sėdėjo galvas nukorę ir vienas su kitu nekalbėjo. Greta jų, išpaustas į vagono kertę, stovėjo ryškiai semitiškų veido broužių jaunas vyras. Nustebęs pamatė, kad į apsiausto atlapą jis yra įsisekęs raudoną sovietinę žvaigždę su pjautuvu ir kūju, o greta — Stalno atvaizdą.

— Ką gi jūs čia veikiate, drauge, — paklausiau, apsimesdamas nustebęs.

— Tai klaida, drauge, didelė klaida, — atsakė sunervintu balsu. — Aš esu komsomolo narys, masinių suėmimų metu pasitaiko klaidų, bet mano partinė vyriausybė ir mano sesuo pasistengs klaidą pataisyti. Kai mane paleis, tai aš pasistengsiu, kad ir jums būtų geriau. Kaip manot, kur mus vėža? — pasiteiravo jo valandėlės neramus.

— Ten, kur veždavo visus lenkus ir lietuvius patriotus ca-

rų laikais — į Sibirą...

— Ui, ką sakot?! Tai klaida, didelė klaida. Tai turi paaiškėti.

Pasitraukiau nuo jo ir yriau si-pro žmonių spūstį į kitą kam-pą, o jis stovėjo ir kartojo:

— Tai klaida, tik klaida... Aš esu komsomolo narys... tai turi paaiškėti...

Mūsų traukinys vis riedėjo į nežinomą toli, bildėjo bėgių su junginiais krypinėje posūkiuose, girgždėjo grandiniais ir jau dinaciškai cypė. Vagone nelaimės nusiaubti žmonės tylomis kalbėjo. Kiti, susigūžę ant grindų, užsidengę veidus delnais, stengėsi nustumti nuo savęs pasibaisėtiną tikrovę, galvojo, apie savo šeimą, apie mažą me dinį namelį. Kiti tylomis mel dės. Kertėje buvęs kunigas pasiūlė sutartinai kalbėti litaniją...

Vis labiau ir labiau tolime nuo gimtinės...

*) „Stalypinka“ — tai tam tikras kailinams vežioti vagonas, įvestas carinėje Rusijoje, XX a. pradžioje, vieno reakcingiausio vidaus reikalų ministro — Stalypino. Iš čia populiarius Rusijoje vagono pavadinimai

mas — „stalypinka“. Tas vagono tipas vartojamas dar ir šiuo metu Sov. Sąjungoje, tačiau, esant milžiniškam nuolat vežiojamų kalinių kiekiui, jie vežiojami paprastais gyvuliniais vagonais.

**) Jeigu GG Skaitytojai atsimena, J. Kardelio istorinių įvykių prisiminimuose buvo rašyta, kad jam pmosios okupacijos metu „Literaturnaja Gazeta“, Maskvoje, atstovo Lietuvoje, Vilniuje, buvo užsakytas straipsnis apie meną. Tas užsakymas buvo privalomas. Taip užsakytoju buvo duota suprasti. Bet kaip tas straipsnis pasirodė, jis su patiektoju, objektyviu, konstatuojančiu faktais, straipsniu nieko bendra neturėjo. Taigi, tas „Literaturnaja Gazeta“ atstovas Vilniuje, užsakęs kalbamą straipsnį, ir buvo tas p. H. Linski. Kaip matome, sovietinė valdžia net savo patikėtinius, savosios spaudos atstovus, lyg šungaudžiai šunis, sugaudę išvežė į krematoriumus — Sibirą ir kitas, ne taip tolimas Rusijos sritis, kaip dar skelbdavo caras, tremdamas iš Lietuvos politinius žmones. J. K.

Bus daugiau.

SIBIRE BUVAU SU LIETUVIAIS

2. RAŠO LENKŲ ŽURNALISTAS R. GŽYMAŁA

MODERNIOJOJ „STALYPINKOJ“

Atsidūręs vagone ėmiau dairytis aplinkui. Prekinis vagonas, į kurį mane įgrūdo, buvo standartinio tipo, pritaikytas vidutiniskai vežioti „8 arkliais arba 40 žmonių“. Tačiau, kaip vėliau patyriau, mūsų vagone buvo įgrūsta 93 asmenys. Suradau vieną kitą pažįstamą, pasikalbėjau ir sužinojau, kad nelaimės draugai buvo lenkų ir lietuvių inteligentijos atstovai, buvę karininkai, policininkai, geležinkeliečiai, valdininkai, pramonininkai, lasivųjų profesijų atstovai, daug darbininkų, laikrodininkas, virėjas, katalikų kungai ir rabinas, inžinieriai ir technikai, jauni keliolikai kamečiai berniukai ir net 70 metų seniai, luošai — berankiai ir bekojai.

Vagone buvo pasibaisėtina tvanki. Tik vienas dviejų mažyčių langelių buvo atdaras, kuris teikė mums kiek šviesos

ir oro. Buvo tiek ankšta, kad vienam senesniųjų žmonių nu silpus nuo karščio ir tvankumo, visi kiti turėjo susispausti dar labiau, kad galima būtų aną paguldyti ant grindų.

Siauras medis latakėlis, išleistas pro sieną, buvo vienintelis mūsų įrengimas higienos reikalams. Vandens visai nebuvo.

N. Vilnios stotyje išlaukėm taip kiauą parą. Eilė enkavedistų supo mūsų vagonus, o ki tapus sargyba — kirbėjo minia Vilniaus gyventojų, atėjusių atsisveikinti su tremtiniais. Kai kurie žmonės pribėgdavo prie vagonų ir stengėsi paduoti pro gretas kaliniams papirosų, lašką, keletą rublių, gabaliuką duonos.

KRYPTIS — LAURĖS RYTAI

Pagalau, visai sutemus, mū

Balys Rukša

RAMYBĖ

KLAUSYK kaip vėjuje šermukšnių šakos linksta. Kaip drasko juos juoda rudens širdis. Tu praeni viena. Ir tavo žingsniai jų užesio nesutrukdys...

Tu praeni. Drugna migla patvinę akys. Kažin ko jiško siuntancioj naktį. Kas vėjas jom ir kas šermukšnių kekės, Kas medžiai ir šešėliai jų keisti? —

Gal vien tik iš dangaus nebaigę žvaigždės degti. Sukris žarijomis ir jų pavargusias šakas, Galbūt sušildyt jas norėdamos šią naktį...

Aš nežinau. Galbūt. Aš užgesiau žvakės. Ir rymau vienišas, bijodamas netekti Ramybės tiesiančios širdin rankas...

sų traukinys pajudėjo. Pagal važiavimo kryptį suvokėm, kad esame važiai į šiaurės rytus.

Visi buvom neapsakomai išalkę ir ištroškę, bet į mūsų šauksmus bei vagono sienų daužymą niekas neatsakinėjo. Traukinys ėjo nesustodamas stotyse. Naktį jis buvo apšviestas stiprių prožektorių šviesa, o jei tik trumpai sustodavo, vagonų stogais dažniais tarpais prabėgdavo sargybos.

Pagaliau kartą, kiek ilgėsiu laikui sustojus, durys atsidarė ir sovietų kareivis imetė į vagoną mažą statinaitę vandens. Visi ėmėm grūstis arčiau durų, šiek tiek gryo oro įkvėpti, tačiau buvom grubiai atstumti. Durys vėl užstirenkė.

Po dviejų parų pirmą kartą buvo įmesta maisto: po sūrių silkė. Silkes godžiai prarijome, nesirūpindami, kokios bus to išdavos, norėdami nors valandėlei numarinti tikrai žvėris ką alkį. Tą dieną nedavė vandens. Netrukus visi pajuto baidų su troškulį, atrode, kad gyvi degam. Į šauksmus vandens, vandens! — niekas neatsakinėjo. Kai kitą dieną įritino statinaitę vandens, troškulio paveikti žmonės puolė ją taip staigiai, kad statinaitė apvirto ir pusė vandens išsilaistė.

KULTŪRINĖ KRONIKA

BUS DIDELIS LITERATŪROS VAKARAS

Turintieji nepaprastai didelį pasisekimą Amerikoje, vadinamieji Trys Didieji — artistas Henrikas Kačinskis, poetas laureatas Bernardas Brazdžionis ir rašytojas humoristas Antanas Gustaitis, kurių koncertuose Čikagoje, Cleve-lande ir kituose JAV miestuose susirenka po du tūkstančius žmonių, — pasižadėjo atvykti į Montrealin.

Jie buvo sutikę Montrealy būti jau sausio 20 dieną, bet tą dieną pasiskelbus kitam koncertui, jų koncertas teko atidėti. Ir dabar naujai jie pasižadėjo į Montreali atvykti kovos mėnesio 17 dieną. Tokiu būdu Montreali lietuviai prieš Velykas turėjo labai įdomų ir vertingą literatūros vakarą. Apie tą vakarą dar plačiau teks rašyti, bet šiuo tarpu montrealiečiai ir jų draugijos išpėja, kodėl, kad ta data užimta ir praradus ją rezervuoti Trijų Didžiųjų koncertui.

DIRBA SAVO SPECIALYBĖJE

Chirurgas prof. dr. V. Kanauka, ilgesnį laiką dirbęs vienoje ligoninėje, persikėlė į patį New Yorką.

Dr. G. I. Židonytė — Vėbrienė ir diplom. inžinierius chemikas p. J. Vėbra iš Naugatuck persikėlė į New-Haven, Conn. F. J. Vėbra dirba savo specialybėje dideliame vaistų fabrike, o p. Židonytė — Vėbrienė, kaip humanitarė ir kalbų žinovė, duoda svetimųjų kalbų pamokas.

POPIEŽIUS APIE MODERNIASIAS PRIEMONES

Savo kalboje tarptautinei knygų ir laikraščių leidėjų maldinukų grupei, kurią suorganavo Italų Kat. Leidėjų Sąjunga, šv. Tėvas tarp kita ko pareiškė: „Gyvename kinematografijos ir televizijos laikais. Be abejo šie du dalykai į save patraukė žymią dalį to laiko, kuris anksčiau priklausė spaudintajam žodžiui. Bet kartu jie kaip tik sukuria gerai knygai padidėjusią vertę. Pilnai pripažįstant technikos bei filmų meno svarbą, vis dėlto jų vienašalė įtaka žmonėms, o ypač jaunimui, kurią sudaro grynai vaizdinė veikla, atneša didelį protinio smukimo pavojų visai tautai. Dėl to juo didesnė dabar yra geros knygos pareiga auklėti tautą gilesniais dalykų supratimui, mąstymui ir refleksijai...“

— „Ateitis“, Al. Barono nusiskundimu „Drauge“, labai sunkiai laikosi: negauna rankraščių, prenumeratos ir reikalingoms išlaidoms pinigų.

DAIL. TAMOŠAICIŲ DAILĖS STUDIJA

perkelta į Lietuvišką sodžių: R. R. 1, Kingston, Ont.

Studijoje veikia audimo, metalo ir odos skyriai. Prieš šioliktąjį vasarį itin pagyvėjo tautinių drabužių, juostų ir kklaryšių audimas.

Dail. Tamošaitis suprojektavo pirmąją kopytėlę lietuviškai sodybai. Pirmoji kopytėlė bus pastatyta vasario 16-tai paminėti.

DAILININKO PAUTIE-NAUS PASISEKIMAS AMERIKOJE

Neseniai iš tremties atvykęs dailininkas J. Pautienius, dabar gyvenęs Čikagos dalyje, va dinamoje Cicero, dabar ruošia savo dailės darbų parodą. Prieš pat Kaledas tris jo darbus — „Palangą“, „Birštoną“ ir „Žemaičių vaizdą“ — nupirko Cicero St. Antony Saving Loan Association (1447 S. Cicero) bankas. Tai aliejinės tapybos darbai.

Reikia pastebėti, kad J. Pautienius buvo laikomas gabiu dailininku, tiksliai vėliau buvo užmetęs meno darbą ir vertėsi kitais darbais. Tačiau prieš išvykdamas Amerikon, atgijo ir trumpu laiku sukūrė daug paveikslų, kurių ir parodą buvo suruošęs Vokietijoje. Vokiečių spauda apie parodą atsiliepė gerai.

UŽDRAUDĖ SPALVUOTĄ JĄ TELEVIZIJĄ

Amerikos pramonininkai, kurie nesukūbo pasigaminti spalvotą televiziją transliuoti aparatų, apskundė teismui firmą, kuri tokius aparatus jau pagamino. Jie pareikalavo, kad spalvotosios televizijos transliavimas būtų atidėtas. Teismas prašymą patenkino, todėl Amerikoje (kurį laiką dar nebus spalvotosios televizijos).

NOBELIO LAUREATAI MEDIKAI

1950-ųjų metų Nobelio premija medicinos darbuotojams paskirstyta trims: dr. P. Hensch, prof. dr. E. C. Kendall ir prof. dr. Reichstein. Pirmieji du amerikoniai, tretysis — šveicaras.

— Smuikininkas Iz. Vasyliūnas Kolumbijoje ruošia eilę svarbių koncertų, kuriuose išpildys lietuviškąją muziką — J. Gruodžio, V. K. Banaičio, J. Gaidelio ir kitų lietuvių kompozitorių kūrinius. Tai gražus smuikininko užsimojimas.

— Australijoje gyveną lietuvių dailininkai sudarė savo ratelį, kurį pavadino „Aitvaru“.

— Muzikas V. Dapšys dirba Venezuelos simfoniniame orkestre ir radiofone.

AUKŠTA KOKYBĖ — ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.			
5 sv. mlt. p. kavos	Nr. 14	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18
	\$ 6.75	5 sv. g. k. taukų	\$ 9.80
2 sv. m. p. kavos	Nr. 15	2 sv. šokolado	
1/2 sv. kakao		5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/2 sv. šokolado	\$ 5.20	10 sv. cukraus	\$ 9.50
1/4 sv. arbatos		12 plyt. bulijono	
11 oz. kompoto		3 sv. g. k. taukų	
		(skardinėje)	
4 sv. m. p. kavos	Nr. 16	2 sv. m. p. kavos	Nr. 20
1 sv. kakao		1 sv. Aliaskos	\$ 7.15
1 sv. šokolado	\$ 8.90	Salmon	
1/2 sv. arbatos		1/2 sv. kakao	
22 oz. kompoto		1/4 sv. arbatos	
		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
2 sv. m. p. kavos		1 „Qua. alyvos	\$ 6.00
1 sv. ryžių		„Mazola“	
4 oz. Salmon	Nr. 17	1 sv. saldinių	
4 oz. Tuna		1/2 sv. kakao	
6 oz. liežuvio	\$ 6.50	1/4 arbatos	
1 1/2 oz. j. pipirų		12 sv. gr. k. taukų	Nr. 22
4 oz. kokoso			\$ 6.00
3/4 oz. kardamono		Individualūs pakietai	
1 1/2 oz. cinamono		ruošiami susitarus.	
1 oz. majorano		Kava į visus pakietus dedama po 1 sv. skardinės.	
1 3/4 oz. paprikos			

P pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsilaukti kurso.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

Lietuvių Dramos Teatras Kanadoje

Sunkūs Lietuvių meno keliai už Lietuvos nepriklausomybės ribų. Dramos gi teatro keliai ypatingai sunkūs. Šiuos teigimus patvirtina Lietuvių Dramos Teatro Amerikoje nesėkmė.

Betgi Amerikos Jungtinė se valstybėse gyvena beveik trečdalis lietuvių tautos. Amerikoje ir dabar daugiausia įsikūrę lietuvių, o jų tarpe ir dramų aktorių. Ir vis dėlto labai sunkiai ir ten kuriasi dramų teatras. Nenuostabu, kad Lietuvių Dramos Teatro egzistencija Kanadoje yra dar sunkesnė.

Tačiau kad ir nedidelis dramų aktorių būrelis, susibūręs Montrealyje, ligšiol garbingai ir sėkmingai neša dramų vėliavą pirmyn. Kiek galima spėti iš spaudos, Lietuvių Dramos Teatrui Kanadoje palyginti geriau net sekasi, negu didžiosios lietuvių kolonijos dramų teatrui.

Gaila, kad kitur gyvenantiems aktoriams nesiseka susiburti į stipresnį vienetą ir sėkmingiau veikti, bet labai džiugu, kad lietuvių Dramos Teatrui Kanadoje vis dėlto nenusimena ir, kad ir pamažu, bet

vis dėlto tęsia savo mylimą darbą ir kiekvienas jo žingsnis pirmyn yra tvirtas.

Paskutiniu metu Lietuvių Dramos Teatras Kanadoje ruošiasi vasario 3 dieną įvyksimam Spaudos balui, kuriame norima, Nepriklausomos Lietuvos pavyzdžiu, pagilinti lietuviškosios spaudos platinimo vėliavą. Gražiai susidariusia tradicija, Montreali Spaudos baluje bus daroma akcija už visą lietuvišką spaudą, nežiūrint jos pakraipos. Ir tame lietuviškosios kultūros bare kilniai tal kininkauja ir Lietuvių Dramos Teatras Kanadoje.

Teatras stato tikrai įdomią ir aktualią Antano Gustaičio komediją „Šilkiniai pančiai“. Pa statyme dalyvauja: B. Dikinienė, B. Pūkelevičiūtė, J. Akstinas, L. Barauskas, A. Dikinis ir K. Veselka. Dekoravimas bus K. Veselkos ir J. Akstino.

Teatras intensyviai repetuoja. Ligšiol yra padaręs apie 20 repetacijų. Jau yra sumontuota vaidinimui reikalinga muzika. Dramos teatras ruošiasi atsidejs. Todėl Spaudos baliaus dalyviai be visa kita turės ir galimai gražų spektaklį.

NAUJI RAŠTAI

Henrikas Radauskas. STRĖLĖ DANGUJE. Eilėraščiai. 110 puslapių, kaina 2 doleriai. Viršelio ir skyrių piešinius darė Vytautas Kasiulis. Išleido Vytautas Saulius. Tiražas 700 egzempliorių. Spaudė „Naujieji“ spaustuvė Čikagoje. Naują leidinių galima gauti adresu: Mr. Mr. Vytautas Saulius, 4425 So. Greenwood Ave 15, Illinois, USA.

Šis eilėraščių rinkinys padalytas į 4 skyrius: I. Dainos gimimas, II. Undinės, III. Prima vera ir IV. Sutemos. Viso 79 eilėraščiai. Plačiau apie leidinių bus sekančiuose „NL“ numeruose.

„MŪSŲ DIENOS“ 1 nr. Krikščioniškos minties laikraštis. Išleina kiekvieną penktadienį. Redaguoja P. E. Enskaitis. Leidžia „Rūta“. Prenumerata visur: metams 3 dol., atsiųsiu.

— Mažosios Lietuvos „Keleivis“ toliau eina. Jau išėjo 2 nr.

EGLOTĖ lapkričio — gruodžio mėnesio. Tai paskutinis praėjusių metų „Eglutės“ numeris.

TEL. FI. 2682

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MĖSA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVĖS

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

TR. 8112

Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokštelių muzikos

LIETUVIŲ SVETAINEJE

pas BRONĖ JAZOKĄ

7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SUVEJAS

6920 Monk Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvajus 36.

Išnaudokite žiemos laiką smulkesniems DAŽYMO darbams. Taip pat atliekami lubų ir sienų plyšių IŠLYGINIMAI

Geras ir žymiai pigiau kaštuojas darbas.

Informacijai kvieskite tarp 6 — 8 val. vak.

STANLEY PULKYS

TORONTO

Telef. OL 2885.

ATEITIS BE ROPESČŲ.

ŠEIMA APRŪPINTA

Geriausia proga apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydomosi išlaidų jeigu laiku apsiūrausi,

„THE MACCABEES INS.CO.“

kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečius vaikus.

Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas:

JONAS BERZINSKAS,

88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY. 2816.

P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenantiems (šėštadieniais ir sekmadieniais).

M a r g u m y n a i

SKUDUČIAI IR VARGONAI

Lietuvių tautinis instrumentas — skudučiai — turi panašumo su graikų instrumentu — pano fleita. Kieno tai išradimas? Klausimas, į kurį sunku atsakyti. Istorikai ligšiol tvirtai dar negali atsakyti, iš kur yra kilusi žmonija ir jos dalis — indoeuropiečiai, kuriems priklauso ir lietuviai ir graikai. Jeigu pasiklausti anglo sakso, romanų ir lietuvių mokslininkais, tai indoeuropiečiai yra kilę Europos — Azijos riboje ir iš čia pasisklaidę į Aziją ir Euro-

numeris, kuriuo redaktorius B. Brazdžionis užbaigė savo darbą metus ir savo redagavimą, linkėdamas naujam redaktoriui geriausios sėkmės.

Buv. redaktorius Bernardas Brazdžionis, atsisveikindamas su „Eglute“, nusiskundžia. Ir tas jo nusiskundimas vertas visokeriopo dėmesio. Jo nusiskundimas — tai daugelio mūsų spaudos redaktorių bendras šauksmas į lietuviškąją visuomenę, šauksmas ir tą jos dalį, kuri, gavus geriau pavalgyti, jau užmiršta savo, kaip tautos narių, pareigas ir net menkų skatinių neskiria tam didžiam kultūros reikalui. Deja, daugelio mūsų nesusipratimas, net menkos aukos neskyrimas tautos reikalui, žlugdo geriausius sumanymus.

„LITHUANIAN BULETIN“ Vol. VIII, Nos. 7-12, liepos — gruodžio mėnesių 1950 metų. Labai įdomus biuletenio numeris su tarybinės Lietuvos valdžiai Maskvos išleisto įsakymo nuorašu, kuris perspauzdintas fotografiniu būdu. Įsakymas duotas rusų kalba. Ir daug kitokių informacinių medžiagų. Biuletenio adresas: 233 New York, 7, N. Y., USA.

„PELEDA“

Tokiu vardu išėjo rotatorium išleistas neva humoristinis laikraštis. Bet... humoras yra plonas dalykas. „Pelėdai“ tas dalykas nepasisekė. Visi humoristinių leidinių leidėjai turi žinoti, kad humoras yra menas, o jo dovaną labai nedaugeliui Dievas duoda... go...

pą. Tada kiltų klausimas, kas yra vyresnis — graikai ar lietuviai? Visokių atvejų, lietuvių vyresniškumo nesutiks „užleisti“, ypač, kad ir rinti mokslininkai tai tvirtina.

O gal pano fleitos ir skudučių kilmė yra bendra? Jokių tam įrodymų, deja, nėra.

Bet kai dėl lietuvių, tai jie, gyvendami miškuose, suklausė iš medžių žievės dūdes ir jas pūsdami bandydavo išgauti visokių garsų. Iš tų bandymų nesunkiai galėjo išsirutuluoti skudučiai. Žinoma, tai galėjo įvykti ir lygiagrečiai — pas lietuvių ir graikus.

O kaip viskas žmonijoje yra kilę iš mažo, iš užuomazgos, taip ir vargonai yra kilę greičiausia iš skudučio arba pano fleitos. Ir kokie dabar sudėtingi vargonai: turi kelis manuales, pedalus, registrus ir tt. Vargonų tobulinimas yra dar eigoje. Jie dar susilauks nepa-lyginamai didesnės ateities, ypač mechnizuojant ir juos automatinant. Galų gale vargonai gali tapti tokiu instrumentu, kad vargonininkas bus tas geriausias, kuris mokės valdyti jų techninį aparatą.

MILŽINAI MEDZIAI

Australijos miškuose yra milžiniškai didelių medžių: eukaliptų aukštis siekia 500 pėdų (apie 150 metrų), o jų išpuvuose viduriuose tilpsta 14 rai- tininkų su arkliais. 1850 metais gubernatorius William De nison su 78 tarybos nariais pietavo medžio tuštumoje...

INDIJOS TURTUOLIS

Indijos princas O. Ali turi 300 milijonų dol. aukso, kuris laikomas suldytas į plytas ir 200 milijonų vertės brangenybių. Šį pusę milijardo turintį aukso ir brangenybių turto- lių dieną ir naktį saugo stipri ginkluota sargyba...

PURVAS PIENE

Vokiečiai betyrinėdami pieną nustatė, kad kiekvienuose 20.000 litrų pieno esą apie 7 kilogramus purvo, kurį pieno vartotojai nupirka ir suval- nedaugeliui Dievas duoda... go...

Lietuviška krautuvė

„Richard's Meat Market

SAV. POVILAS PETRONIS.

Lietuviškos gamybos dešros, įvairių rūšių mėsos, daržovės, groseterija.

5898 Verdun Ave., Verdun TR 0281

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longeuil.

Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir visokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atliekamą darbą.

PAFIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC,

MONTREAL

TEL. FA 0209

IVAIRIŲ MAŠINŲ — KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, išskaitant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. — 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

Franfordo Ont., kronika

Mūsų miestas turi Batios fabrikus. To pačio Batios, kuris išgarsėjo Čekoslovakijoje, žinoma — mieste, kuriame darbininkai buvo pavyzdinai to fabrikų aprūpinami — namais ir tt. ir kuris ir Kaune ir daugely kitų miestų turejo savo skyrius.

Mūsų čia dirbam nedaugiausia, bet sutarėm streiką. Tiesa, mums streikuoti neleido, nes tuojau patenkino mūsų reikalavimus. Tokiu būdu streikas baigėsi.

Atjaunusiam p. Poderio šeimos nelengvą būklę, susirinkę pravedė rinkliavą ir p. Poderius ten pat buvo įteiktas \$ 36. Visi už vieną vienas už visus!

Dabar turime ir anglų kalbos kursus. Taigi, gyventi gali me. Juo maloniau, kad fabrikas šiomet turi daug užsakyimų ir daug darbo. O gi darbo žmogus — kad tikrai būtų darbo ir uždarbio. Jeigu sveikata, prie to pačio, gerai tarnauja, — tai žmogus ir patenkintas.

Jūs.

ZINIOS IŠ MANITOBOS LIETUVIŲ GYVENIMO.

Čia augę lietuvių vaikai užima atsakingas vietas valdžios darbuose.

Pereitais metais baigę aukštesnes mokyklas paskirti mokytojų pareigose būti šie lietuviai: Marytė Liaukevičiūtė, Natalija Žemaitytė ir Vincas Zemaitis. Onutė Liaukevičiūtė atvyko į Winnipegą ir studijuoja aukštesnėje mokykloje.

Praciusieji metai Manitoboj buvo gan lietingi, derlius pasėtas pasivėlino, todėl kūlimo laikas užsitęsė gan vėlai. Lapkričio ir gruodžio mėnesiais vietomis buvo matoma kombainu jant derlių. Keistokai atrodė sniegu nuklotu lauku slenką kombainai, rinkdami javų varpas ir kartu jas kuldami. Kad ir paveluotai, bet javai vis dėl to buvo nuvalyti beveik visu 100 nuosimčių.

Lietuvių veikla Winnipeg kolonijoje eina pusėtinai sklan-

džiai: nebūta nei vienos tautinės šventės, kuri būtų nepamiršta vienokiu ar kitokiu būdu. Aš noriu paraginti Manitobos lietuvių, kad nedelsiant atsinaujintumėte arba užsisakytumėte „NL“, nes tai yra seniausias patriotinis Kanados lietuvių laikraštis. Taip jau gelbėjame pasibudavoti „NL“ namą. Tai bus gražus lietuviškas darbas.

P. Liaukevičius.

KAI KURIE STATISTINIAI DUOMENYS IŠ LIETUVIŲ KOLONIJOS GYVENIMO

Sault-Ste-Marie, Ont. 1950 mt. sausio m. 1 d. mūsų mieste gyveno 98 lietuviai. 1951 mt. sausio 1 d. priskaičiuojama 107 asmenys. Per 1950-tuosius metus atvyko iš Vokietijos ir Anglijos — 10 asmenų.

Per 1950 mt. iš mūsų miesto išvyko — išsikėlė į kitas Kanados vietas — 8 asmenys, o iš kitų Kanados vietovių atvyko 4 asmenys. Laikė 1950 mt. kolonijoje gėmė 3 nauji lietuviai — kanadiečiai.

Į viršpaminėtus duomenis neįeina suregistruoti, bet ne pačiam mieste gyvenę lietuviai, kurių skaičius nepastovus ir priskaitoma apie 15, o taip pat ir asmenys, kurie mūsų mieste buvo atvykę ir gyveno trumpą laikotarpį.

Mirimų pas mus nebuvo.

J. Sk.

ŠOKIŲ VAKARAS DELHI MIESTE

Delhi, Ont. Kanados Lietuvių Bendruomenės Delhi Apylinkė, š. m. sausio mėn. 27 d., šeštadienį, 7 val. 30 min. vakaro, Delhi miestelyje, Main str., lenkų salėje rengia šokių vakarą.

Šokiams grieš geras vietos lenkų orkestras. Vietoje veiks bufetas su alumi ir minkštais gėrimais.

Maloniai prašomi visi lietuviai atvykti ir linksmai praleisti šį šeštadienio vakarą.

Parengimų Komisija.

HAMILTON

HAMILTONO LKM UŽGA VĖNIŲ BALIUS.

Vasario mėn. 3 d. Hamiltono LKM „Dainavos“ salėje rengia užgavėnių balių. Visi lietuviai kviečiami jame dalyvauti, kadangi gautas pelnas, kaip ir visuomet, bus paskirtas neturtingųjų tautiečių šelpimui.

Taip pat hamiltoniečiai prašomi šios d-jos valdybai pranešti, apie gulinčius, Vokietijos sanatorijose, lietuvių. LKM kiek sąlygos leis, pasistengs šiems ligoniams padėti ar tai pinigais, ar tai maisto siunta.

PAKELTAS ATLYGINIMAS

Užsitęsiosios derybos tarp darbininkų unijos ir „The Steel Co of Canada“ vadovybės bai-

gėsi nedidele darbdavių nuolaida: fabriko vadovybė sutiko darbininkams pakelti atlyginimą po 5 ct. už valandą. Šis suitarimas įsigalioja nuo 1950 rugsėjo mėn. 1 d. Taigi, tie 5 ct. bus grąžinti darbininkams už 4 mėn., o nuo balandžio m. 1 d. bus vedamos toliau derybos, dar dėl didesnio valandinio atlyginimo.

AUKA ŠEŠTADIENIO MOKYKLAI

KLB Hamiltono ap. valdyba, suprasdama Hamiltono šeštadieninių mokyklų, sunkią padėtį, iš savo kuklios kasos nutarė paskirti \$ 25,— pašalpą.

Kbr.

DIDŽIOSIOS ŠVENTĖS PEREINAMOJE STOVYKLOJE.

Grohno pereinamoje stovykloje Kalėdų šventės praėjo gražioje, jaukioje lietuviškoje nuotakoje. Stovykla buvo pilnutėlė emigrantų. Jų tarpe buvo apie 250 lietuvių, kurie čia gražiai, vieningai susibūrė prie simbolinio Kūčių stalo. Buvo jaučiama viena didelė graži lietuviška šeima, kuri senų lietuvišku papročiu meilės vardan sulaužė ir pasidalino kalėdaičių, pagiedojo gražių lietuviškų giesmių bei dainų.

Vidurnaktį, stovyklos koplyčioje buvo iškilmingai atlaikytos Piemenėlių Mišios, kurių metu buvo giedama lietuviškai, ukrainietiškai ir vengriškai. Lietuvišką chorą paruošė ir vedė muzikas Alg. Kačanauskas. Atitinkami pamokslai buvo lietuvių, vokiečių ir ukrainiečių kalbomis.

Naujų Metų išvakarėse lietuvių vaikučiai sūrenę stovyklos didžiojoje kino salėje gražų Kalėdų vaidinimą, kurį stebėjo apie 400 emigrantų.

Al. Kačanauskas suorganizavo gražų lietuvių emigrantų chorą, kuris gražiai pagieda Kalėdines giesmes.

Bremene dieną ir naktį dirbama prie naujos statybos ruošiant naują pereinamąją stovyklą Bremen - Lesum IRO Transit Camp Friedenhorst. Per ją vyks tremtiniai į visas pasaulio šalis, bet pagrindė — į Ameriką.

Bremen - Grohno pereinamoje stovykloje laukia laivo penki lietuviai kunigai: dr. Jonas Vėlitis, Leonas Klimas, Alfonsas Gleveckas, Fabijonas Kireilis ir Justinas Bertašius. Pastarasis vyksta Šv. Sosto parėdymu į Kanadą.

Kun. V. Šarka, Kpl.

PAVYKES NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS NEW YORK'E.

Sambūris „Šviesa“, tęsdamas dar tremties metu Vokietijoje įsigytą tradiciją, sutiko Naujuosius Metus jaukioje ir pakilioje nuotakoje.

Naujųjų metų sutikimas buvo suruoštas vienoj gražiausių Brooklyn'o salių, „Knapp Mansion“. Programoje dalyvavo op. sol. Ip. Nauragis, „Aitvarų Kvartetas“, vadovaujamas muziko A. Mrozinsko, akt. V. Žu-

Is transporto, atvykusių iš Europos 1950. XI. 24, 4-ri D P (jų tarpe 2 lietuviai) buvo paskirti miško darbams į firmą The Ontario - Minnesota Pulp & Paper Co. Ltd., Camp S-105, Atikokan, Ont. Iš pirmos dienos buvo duotas akordinis darbas. Taip padirbė 3 savaites pamatėme, kad nelabai mūsų jėgos išneša pagaminti daugiau kaip cordą. Atvykus atstovui iš Darbo Ministerijos, apie tai buvo užsiminta, nes matėme, kad nekas liks mūsų kišenėse ir nuogastavome, kas bus su mumis toliau, jeigu nepajėgsime daugiau uždirbti. Bet atstovas nuramino, kad priprasime, išsidirbs raumenys ir bus gerai, o priešingu atveju — liksi me be cento kišenėje.

Ir po to, pastebėję firmos inspektorius, kad pirmas tris savaites galime dirbti kaip mokymai, gaudami po 6 dol. už dienos darbą, nuėjome prašyti firmos, kad ir mums pritaikytų šią lengvatą. Po ilgesnių derybų firma sutiko tai padaryti, ir nuo 50. XI. 21 d. vėl, kaip ir paprastai, dirbome akordu.

Bet sekančią dieną vėl pranešė naujiena, kad atskaito už keliones išlaidas nuo Halifaxo iki stovyklos 61,— dolerių. Nes norėjo tikėti, nes kitiems DP, anksčiau atvykusiems tai nebuvo atskaityta. Užklauskime kitų stovyklų, ar ir ten naujai atvykusiems toliau reikia atskaityti už kelionę? Iš kitų stovyklų buvo gautas atsakymas, kad ir jiems reikia mokėti maždaug ta pati suma. Nusiminėm.

Tačiau š. m. sausio mėn. 7 d. ištiko dar didesnis netikėtumas, nes gavome pranešimą iš firmos, kad mus atleidžia ir turime vykti į Fort William į Darbo Ministerijos įstaigą.

Dvi dienas laukėm, kol sulaukėm atsakymo iš susisiekimo priemonės. Sausio 9 d. pagaliau išvykome, teisingiau, nuvežė į Atikokan gel. stotį ir paliko. Paliko likimo valiai. Ir tikrai gal būtų tekę „zuikiu“ važiuoti, jeigu ne vieno gera te ta, kuri Šv. Kalėdoms buvo prišuntusi 50 dolerių. Tokiu būdu jis apmokėjo už visų kitų 3-jų bilietus iš Atikokan į Fort William.

Nuvykus ten, Darbo Ministerijos atstovas pasiūlė vėl važiuoti į miško darbą, netoli esančią stovyklą. Bet tuo tarpu neturėjo susisiekti priemonės ir liepė ateiti kitą dieną. Nakvyne buvome — apsirūpinę patys, pas YMCA, o už valgių buvome dėkingi buv. Camp. \$ 1,05 vieniui, kuris, simpatizuodamas mums, buvo įdėjęs gerą „gastinčių“.

Sausio 11 d. nuvykę vėl pas D. M. atstovą, jo neradom. Bet sekretorė pasiūlė naują darbą — prie geležinkelio ledų laukų, kur darbas yra valandinis 65 — 80 ct. Sutikome. Tuojau gavome raštą ir nuvykome į paskirtą firmą. Čia tuo jau gavome gelež. bilietą ir sekančią dieną atvykome į naują darbovietę, t. y., į firmą: R. F. Welch Ltd., Ice Gang. Hornepayne, Ont.

Čia darbas yra pirst ledų paruošimo į ledinę. Darbas nesunkus. Gyventi tenka vagonuose po 12 žm. Aišku, jokių patogumų nėra. Visų patogumų tenka ieškoti miestelyje, kurio gerą įspūdį. Visi buvo patenkinti Sambūrio „Šviesa“ akademijoje nuotakoje.

Dalyvis. Kant mišką. K. Čičius.

KRIMINALINĖ AR CIVILINĖ BYLA?

MES SUTEIKIAME JUMS

TEISINĖ - KALBINĖ PAGALBA

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, par duodant; atstovaujame imonėse, įstaigose; teikiame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Tel. PL 4880

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima patarimus įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už patarimus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val.

PONIŲ IR PANELIŲ DĖMESIUI!

Taisau mašina „Nylon“ ir visokių rūšių moteriškų šilkinų kojinių nubėgusias akis.

Pataisymai be jokių žymnių.

PIGIOS KAINOS: tik 10 centų už vieną akių nubėgimą. Galima siųsti ir paštu.

VALĖ IVANAUSKIENĖ

854 Allard Ave Verdun, Montreal, P. Q. Tel. HE 7596

PARDUODU TABAKO ŪKIUS

su mažais įmokėjimais

Charles POCIUS - REAL ESTATE BROKER

and

INSURANCE AGENCY, TILLSONBURG, Ont.

JUNA Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.

Valome, taisome ir dažome vyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuves suknius, langų užuolaidas (lengvas ir sunkias). Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.

210 Dorchester St. W., Montreal. Tel. LA 2958.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

Edmond COURCHESNE

Advokatas

CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.

10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308

TEL. HA 4607 MONTREAL.

Edouard MONDOR

Notaras

10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.

TEL. LA 5022 MONTREAL.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siūnia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 14—\$ 5.70

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. cukraus

1 sv. marmelado

1 sv. kiaulienos mėsos

2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

4 sv. degintos kavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21—\$ 6.10

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

14 ozs. kondens. pieno

2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 23—\$ 7.70

5 sv. rūkytų lašinių

5 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

5 sv. degintos kavos

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25

14 ozs. kondens. pieno

2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 26—\$ 7.70

5 sv. rūkytų lašinių

5 sv. degintos kavos

Siuntinys Nr. 27—\$ 7.70

5 sv. rūkytų lašinių

5 sv. degintos kavos

E. 10 sv. kiaulinių taukų

..... \$ 5.50

C. 15sv. kiaulinių taukų

..... \$ 7.40

Siuntinys Nr. 30

A. 5 sv. deg. kavos \$ 6.40

B. 5 sv. degintos kavos 5 dėžutės \$ 6.75

C. 4 sv. deg. kavos

(į pr. zoną) .. \$ 6.00

Siuntinys Nr. 94

A. 5 sv. šokolado \$ 5.30

C. 5 sv. kakavos. \$ 4.50

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. salami dešros

2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.

1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3—\$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5—\$ 5.20

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado

2 sv. degintos kavos

2 sv. cukraus

1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60

B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12—\$ 5.90

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

3 sv. degintos kavos

2 sv. cukraus

GERAI VYKSTA
RINKLIAVA.

Sault-Ste-Marie, Ont. Pas-
kutiniame apylinkės susirinkime
buv. komiteto iniciatyva
pradėtoji rinkliava pp. Sungai-
lų ir Armalių šeimoms paremti
vyksta labai sėkmingai. Jau
yra surinkta apie 70 dol. ir ti-
kimasi surinkti dar daugiau.

Tai tikrai sveikintinas rei-
škinys mūsų kolonijoj, kuris,
prisimenant gerai pavykusią
rinkliavą Tautos Fondui, rodo,
kad žygiuojama gera kryptimi.
Atsimerant seną liaudies pa-
tarlę, kad „gera prekė pati sa-
ve giria“, niekam nereikės bi-
joti, kad kas nors blogai neat-
silieptų spaudoje, nors papras-
tai gyvenime buvo ir bus, kad
neigiama ar bloga greičiau pa-
stebima. O gal gerai ir tai įsi-
linus, taip ir turėtų būti? J. Sk.

RUOSIAMASI VASARIO
16-TAI.

Sudbury, Ont. Sausio 14 d.
KLB Sudburio skyriaus naujo
ji valdyba buvo susirinkusi pa-
reigų pasiskirstyti ir einamųjų
reikalų aptarti.

Valdyba pasiskirstė pareigo-
mis: pirm. — R. Bagdonas,
vcep. — J. Strickas, sekr. — p.
G. Lumbienė, ižd. — V. Povila-
itis ir narys kultūros ir švie-
timo reikalams — J. Dženkaitis.

Kadangi Vasario 16-ji šiais
metais išpuolė Gavėnios metu,
tai valdyba numatė surengti
vieną šokių vakarą dar prieš
Gavėnią. Tačiau, tuo tarpu sa-

PADĖKOS

Man susižeidus prie miško
darbų ir gulint St. Mary's li-
goninėje, Timmins, mane lau-
kiusiems, ir aprūpinusiems,
knygomis bei vaisiais, priet.:
Stasei ir Pranui Ročiams, gyv.
15 Birch St. N. Timmins, tariau
brolišką — ačiū.

Juozas Šarapnickas.

Timmins.

* * *

Nuoširdžiai dėkojame Mont-
realio lietuvių visuomenei, kuri
savo atsilankymu prisidėjo
prie eglutės padrytų išlaidų pa-
dengimo, o ypatingai dėkoja-
me:

Aušros Vartų parapijos klebo
nui kun. Kubiliui už leidimą
pasinaudoti parapijos salėmis ir
parūpinimą Kalėdų Senelio rū-
bų. Kun. Vilkaičiui už pakar-
totinai sakytus bažnyčioje skel-
bimus eglutės reikalui. Ponui
Stropui už gražiai atkeltas Ka-
lėdų Senelio pareigas. Pp. Jad-
vygai ir Jonui Narbutams už
paaukotus — 100 egz. Valan-
čiaus raštų. „Tėviškės Žib.“ ir
„Nepriklausomos Lietuvos“

lės reikalus numatyti datai dar
nėra išspręstas ir bijoma, kad
visas planas nesugriūtų.

Vasario 16-sios minėjimą nu-
tarta suruošti pirmą sekmadienį
po tos dienos (vasario 18 die-
nį). Valdyba tikisi, kad visai
Sudburio bendruomenei prisi-
dėjus, bus galima paruošti gra-
žų mnėjimą. Rimas Borūnis.

MERGUŽELĖS ATSLIEPKIT!

Naujai paskirtas amerikoniškos prekybinės bendrovės
agentas įveskiau lietuviškus
asmenis sekretorės.

Pageidaujama, kad mokėtų anglų ir prancūzų kalbas ir
suprastų lenkiškai ir rusiškai. Ji turėtų lydėti mane
kelionėse ir išvykose, duotą propagandinio pobū-
džio parodas kulinarijos srityje. Atlyginimas pagal iš-
silavinimą.

Skambinti: Tel. HE 4239, 10 v. — 2 v. p. p.

DOMINION AGENCIES BUREAU
16 Woolworth Bldg.,
PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažista-
mų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau il-
gas laikas, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip
pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės do-
kumentus ir laivams bilietus ir įvairias pasaulio šalis.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių,
vokiečių, rusų ir anglų k. Tarpininkauju įvairiais reika-
lais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

KAILINIAI PALTAI

IR PUSPALČIAI:

Karakuliniai	\$ 400.00 — 500.00
Beaver (kojyčių)	\$ 140.00 — 175.00
	\$ 850.00

Garantuojamas geras ir greitas darbas. Vietoje gali-
ma pasirinkti ir šių rūšių: Mink, Steinmarder ir kt.
Galima ir išsimokėjimui.

A. KOTKAS.

1481 Bishop St. Apt. 3. Montreal. Tel.: BE 4075

Redakcijoms už nemokamai
įdėtus eglutės reikalus skelbi-
mus. Poniai E. Kardelienei ir
lietuviškų mokyklų vedėjams
p. p. Lukoševičienei, Ališaus-
kui ir Jankačiui už gražų mo-
kyklinių vaikučių pasirodymą
eglutės metu. Poniai St. Bal-
sienėi už paaukotas dvi taupy-
mo dėžutes vaikučių eglutei.
Vaikų registratoriams už gau-
singą liet. vaikučių suregistra-
vimą. Poniai O. Motuzienei už
užkandos paruošimą eglutės po-
būviui. P. Piešinios orkestro da-
lyviams už puikų grojimą šo-
kių metu. Mielieji tautie-
čiams savo darbu prisidėju-
siems pobūvio metu ir po po-
būvio padėjusiems sutvarkyti
sales kaip tai: p-lėms M. Luko-
šiutei ir Daniliauskaitėi pp. A.
Sakalui, P. Piečiui, V. Ka-
čergiu, Keturkai, Alg. Pily-
pačiui, Pr. Šimelačiui, A.
Kudžmai, J. Lukoševičiui, nuo
širds lietuviškas ačiū.

Asmenų, kurių pavardžių ne-
galėjome prisiminti, bet kurie
savo darbu yra prisidėję prie
parengimo nuoširdžiai dėkoja-
me.

KLS Montrealio Sk. Valdyba.

* * *

Pradėjus veikti M. Lietuvos
Bičiulių d-jos Toronto skyriui,
iš M. Lietuvos Tarybos buvo
gautas sąrašas 47 asmenų bei
šeimų, iš kurių vieni ligoniai,
kiti našliai su daugeliu vaikų,
seneliai, studentai ir pan., ku-
riems būtinai reikia padėti mai-
tu. Tikėdamiesi susirasti pa-
galbos, tarp kitko kreipėmės į
Torontose esančių krautuvų bei

restoranų lietuvių savininkus,
kad paaukotų maisto pakietė-
liams sudaryti maisto, svarbiau-
sia riebalų arba tam tikslui pa-
aukotų pingiais. Susilaukta ne-
maža paramos. Taip maisto
krautuvų savininkai paaukojo
daugumoje riebalų: J. Grubavi-
čius — 5 dol. vertės, Germavi-
čius su Miliūsiu — 5 dol. ver-
tės, Jankauskas su Demikiu —
4 dol. vert., Karys — 1 dol. pi-
nigais.

Restoranų savininkai paau-
kojo: „Atlantic“ rest. sav.
Preikšaitis ir Bleizgys — 10
dol., „Baltic“ rest. sav. Budre-
vičius ir Šenferis — 10 dol.,
„Chari“ rest. dalininkas dr.
J. Kaškelis — 10 dol., „Tulpė“
rest. sav. Grigaičiai ir Stepai-
čiai — 10 dol., „Europa“ rest.
dalininkas Pikšilingis — 5 dol.,
kitas dalin. Suktakis — 1 dol.,
„Park Restaurant“ sav. Šmi-
gelskis — 10 sv. taukų.

Be to, draugijos narys p.
Traškevičius pats pasiuntė 8
dol. vertės maisto pakietėlių.

Šiapus Maž. Lietuvos Tarybos
tautinei bei kultūrinei veiklai
remti ir varge esantiems Vokie-
tijos mažlietuviams šlepti įvai-
riomis progomis paaukojo šie
asmenys: V. Gylys — 5 dol.,
P. Lelis — 4 dol., L. Šalna —
3 dol., Ašoklis, Andriukienė,
Bersėnas, Ivaškiene, Jagėla,
Jagelavičius, Jurkevičius, Ka-
valiauskienė, Liaudinskienė, A.
Masionis, J. Preikšaitis, Tama-
šauskas, Užupis po 2 dol.

M. Abromaitis, Aužis, Au-
gaitis, Augustaitė, Aušrotas,
Bagdonavičius, Barkauskienė,
Burzdienė, Čeputis, Dalinda,

Dėmesio!

Dėmesio!

Ruoškimės kaukių
BALIUIkuris įvyks 1951 m. vasario mėn. 3 d. 6,30 val. Daina-
vos salėje.

Bus premijuojamos trys įdomiausios kaukės.

Vakaro pajūvairinimai.

Užgavėnių bufetas.

Silpni ir stiprūs gėrimai.

Maloniai kviečiame Hamiltono ir apylinkės senuosius ir
naujuosius lietuvių dalyvauti. Gies lietuvių orkestras.
H. L. K. Mot. S-gos skyrius.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus
kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglų medžiagų. Darbas atliekamas
SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarens Ave., Toronto.

Telefonas: ME 8522.

LIETUVIŠKA

BALDU KRAUTUVE

IR DIRBTUVĖ.

PARDUODAME GATAVUS PRIIMAME UŽSAKYMUS
IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO

899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.

SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

DĖMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle HE 3372

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lie-
tuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

Daržys, Dragasius, Gaizutis,
Gulbinas, Grigaliūnas, Gudai-
tis, Jackeivičius, Januševičius,
Jurksaitis, Juodis, Kantvydas,
A. Kuolas, Liutkus, Lukošius,
Narbutas, Norkus, Sidaras, Si-
monavičius, Skirgaila, Šernie-
nė, Šernas, Žaldokas, neįskai-
tomas parašas po 1 dol. Kieži-
naitienė — 0,25 dol.

Visiems aukojusiems viešai
reiškiame nuoširdžiausią padė-
ką tikėdamiesi, kad ir visa To-
ronto lietuviška visuomenė pa-
rems mūsų pastangas.
M. L. Bičiulių dr-jos Toronto
sk. Valdyba.

* * *

Š. m. sausio mėn. 14 d. lai-
ke Klaipėdos krašto atgavimo
sukaktuvių minėjimo ukrainie-
čių salėje Toronte, geriausių
tautiečių buvo suaukota 87.05
dol. Mažosios Lietuvos lietu-
vių šalpos reikalams. Tam rei-
kalui šios aukos ir bus suauko-
tos. Tautiečiams už duosnumą
reiškiame nuoširdžią padėką.
Maž. Liet. Bič. Dr-jos
Toronto sk. Valdyba.

* * *

Winnipego Lietuvių šeštadie-
ninės mokyklos Kalėdų eglu-
tei — vaikų vakarui suruošti
daugiausiai prisidėjusiems as-
menims:

Kun. Mikalauskui,
p. Elen. Jonuškienei,
p. Pr. Šapagai,

p. Matulioniui,
pp. Čingams,

p. Dilkai, o taip pat Winni-
pego Lietuvių Klubo Valdybai
ir visiems tautiečiams, paremu-
siems, parengimą piniginėmis
aukomis bei loterijos fantais,
mokyklos tėvų komitetas ir
mokytojai nuoširdžiai dėkoja.

PAJIESKOJIMAI

— Kundrotas Jonas, gyve-
nas: 4641 So. Fairfield ave.,
Chicago 32. Ill. USA, įieško
Jadvygos Kenstavičienės, gyv.
Kanadoje.

— George Pelakauskas,
5926 12 Ave, Rosemount,
Montreal, Canada, prašo atsi-
leipti Emiliją Palakauskaitę-
Jakutis, gyvenančią Anglijoje.

JIESKAU PARTNERIO

tabako ūkiui su 3000 dolerių.
Esu patyręs toj srity, naujas
emigrantas. Rašykite laiškus,
atsakysiu smulkiau: Julius
Varkevičius, R. 1, Glen Me-
yer, Ont.

BALTICKA

Lietuviai batsiuvis.

Pataisymai ir užsakymai.

5355 Verdun Ave., VERDUN

Tel. HE 4547.

NAUJA MODERNI LIETUVIŠKA

Vyriškų rūbų krautuvė

Paltai ir kostiumai parduodami ir siuvami pagal Jūsų
užsąlymą. Skrybėlės, megztukai, viršutiniai ir apatiniai
baltiniai, kojinės, pirštinės ir kt.

Visų dalykų didelis pasirinkimas.—

NUOLAIDOS LIETUVIAMS 10 %.

Nuo š. m. vasario 10 d. dėl vilnų pasaulyje trūkumo,
vilnioniams rūbams kainos bus labai daug aukštesnės.

DERBY MEN'S SHOP

SAV. C. SALMONAITIS.

2576 Yonge St. Toronto.

TEL. Hy 9624.

Lietuviška moterų kirpykla

Daro šukavimą, pusmeti nius ir trumpalaikius fri-
zavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTE DODONAITE

(B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal.

Tel. FI 0208

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

Mes valome ir dažome
įvairius, kaip vyriškus,
taip moteriškus drabu-
žius. Taip pat išvalome
apsiaustus nuo lietaus
uždėdami jiems "Drex",
kad neperleštų vandens
ir duotų gražesnę iš-
vaizdą.

Taipgi valome visokiau-
sios rūšies karpetus ir
fotelius (Chesterfields),
gardinus lengvus ir
sunkius. Sutausome rū-
bus (iširimus), įsiuva-
me sagas ir pan. Kiek-
vieną orderį paimame iš
namų ir pristatome į na-
mus.

Už mūsų atliktą darbą
garantuojame.

Dėl informacijų prašome
telefonuoti TRemore 1135
ir galimą pasaukti lietuviškai.

Lietuvių savininkai:

J. Kriaučiūnas

J. Matulaitis

A. Majauskas

MONTREALIS 2832 Allard Tr. 1135

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRAUSKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų,
susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų verti-
mais statybai paskoloms ir tt. Skambinkite telefonu arba užkirkite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemount,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Kasdien rytais iki 9 val.
Pirm., antrd. ir ketvirtad.
Vakaraš nuo 6 iki 10 val.

RENE BOURDAGES Reg'd
MAMERTAS MAČIUKASDIPLOMUOTAS VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS

Aukščiausios kokybės vyriškų ir moteriškų rūbų siuvykla.

Telef. FRontenac 9141.

Res. CL 4746.

Kampas Mount Royal ir Brebeuf,

įėjimas: 4504 Brebeuf Street.

KODĖL PASIRUOŠTI?

MA BUS SUSITIKTI SENIAI MATYTUS DRAUGUS, SU Jais PASISNEKĖTI IR NUOSIRDŽIAI PASIVAIŠINTI.

Spaudos balius duos šią programą: 1. LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS KANADOJE STATO ANTRĄJĄ SAVO PREMJERĄ - A. GUSTACIO LINKSMĄ KOMEDIJĄ „Šilkiniai panciai“ 2. BUS VERTINGA LOTERIJA, KURIOJE LEIDŽIAMAS DAILININKŲ TAMOŠAIČIŲ DAILĖS STUDIJOJE S KURTAS (150 dolerių vertės) 3. BUS ŠOKIAI, KURIEMS GROS PIRMOS RŪMĖS KAPELA. 4. BUS BUFETAS SU VISOKIAIS UŽKANDŽIAIS IR GĖRIMAIS. TAI TODEL REIKIA PASIRUOŠTI, KAD SEKANČIĄ SAVAITĘ, UŽGAVENIŲ SEŠTADIENĮ, VASARIO 3 DIENĄ BUS

SPAUDOS BALIUS

MONTREAL

„NL“ NAMO STATYMAS

Jau gerokai įpusėtas. Praėjusią savaitę uždengtas dangtis, įstatyti langai ir laikinės durys, pastatytos krosnys ir namas jau kūrenamas. Šią savaitę numatyta įvesti kanaliciją, išlieti grindis ir kita.

Praėjusią savaitę miesto savivaldybė, kažkieno „paimformuota“, buvo sulaikiusi darbus ir pareikalavusi, kad būtų statomas ir antrasis aukštas. Savivaldybė tačiau sutiko antrojo aukšto statybą atidėti 24 mėnesiams, skaitant nuo statybos pradžios. Tokiu būdu antras aukštas turės būti pastatytas dveju metų begyje.

Taigi, mūsų viltytis, kad dar kelis metus galėsime išsistiekti vieno aukšto name, neišsipildė. Tuo pačiu mes ypatingai būsim dėkingi tautiečiams už paramą nuperkant „NL“ namo statybos reikalams akcijų - šėrų.

PIRMAS AUKŠTAIČIŲ TAUTINIS DRABUŽIS.

Išauktas Lietuviškojo Sodybojus Spaudos baliu:

Montrealiui du nauji aukštaičių tautiniai drabužiai ligi vasario 16tos dienos: pirmasis Dubingių krašto, kurį laimės per „Nepriklausomos Lietu-

Klaidingas aiškinimas

Neseniai „Tėviškės Žiburiuose“ tilpusioje žinutėje buvo paliesta Lietuvių Namų statymo problema. Išvada daroma, kad vargu kas iš to užsimojimo išeis, nes „senakuriai, kurie turi pinigų, pradėjo kažkodėl nepasitikėti naujakuriais, kurie tam planui vadovauja“.

Tenka paaiškinti, kad LN statymo iniciatoriai, kaip pačioje pradžioje, taip ir dabar tebėra tie patys.

Kalbant apie LN b-vės piniginius reikalus, reikia pasakyti, kad mažiausiai 70% bendroves kapitulo sudaro kaip tik senųjų lietuvių įnašai. Be to yra gauta iš senųjų lietuvių daug pasizadėjimų, kad, sprendžiamam momentui atėjus, jie dar yra pasiryžę pirksti akcijų už gana stambias sumas.

Gandams apie senųjų lietuvių nepasitikėjimą naujaisiais pradžia davė komunistinis „Liaudies Balsas“ po savo nepavykusio pikniko. Jei ši „TŽ“ žinu-

tė turėjo tikslą painformuoti, kad LN b-vės akcininkai nesutaria su taip vadinamais „pažangiaisiais“ lietuviams, tai čia rima tiesos.

Senųjų nepasitikėjimas naujaisiais lietuviams, tiesa, buvo pasireiškęs akcininkų susirinkimuose; jis dar ir dabar neišnyko. Tačiau tai liečia ne tuos lietuvius tremtinius, kurie įstoja į LN b-vės akcininkais, bet kaip tik tuos, kurie pasyviai į tą užsimojimą žiūri arba net jam pakenkti bando. Neviešo se pasikalbėjimuose senieji Kanados lietuvių su kartelių pasa-ko, kad jie niekaip negali suprasti, kodėl tam tikra grupė tremtinių tiesiog liguistai bando bet kurį gražų projektą niekais paversti. Kai kurie iš jų jau ima susidaryti nuomonę, kad joks rimtesnis užsimojimas, bendradarbiaujant su naujaisiais lietuviams, nebus įmanoma įgyvendinti, nes tuoj atsirastų intrigos ir nepagrįsti užsi-

TORONTO

KOVA PRIEŠ DISKRIMINACIJĄ

Sausio mėn. 8 d. Toronte vyko darbo tarnybos (C. C. L.) susirinkimas, kuriame organi-

zuoti darbininkai svarstė savo reikalus. Pagrindiniu objektu buvo neseniai priimtas Ontario darbo įstatymas, kuris vis dėlto neužtikrina darbo žmones nuo išnaudojimo, nes ne visos darbininkų kategorijos jame yra apreptos.

Praktiškų pavyzdžių, kurie daugumoj kaip tik liečia naujuosius kanadiečius, davė James Murray, kuris tarp kitko nurodė, kad auto mechanikai iš naujųjų ateivių tarpo, įieškoda mirvą žmogaus diskriminacijai, kas neturėtų rasti vietos demokratinėje santvarkoje.

Iš minėto susirinkimo priimtų rezoliucijų galima konstatuoti, kad Kanados organizuotieji darbininkai laiko gražią liniją naujųjų imigrantų atžvilgiu, nežiūrint sklidusių gandų, kad dėl konkurencijos darbo rinkoj ir prastesnių sąlygų pasitenkinimo, jie buvo nepatenkinti europiečiais. Jų pastangos užtikrinti visiems lygias teises ir apsaugoti nesiorientuojančius ateivius nuo išnaudojimo yra vertos dėkingumo ir paramos.

Stekas.

Del toje pačioje žinutėje tilpusio pareiškimo, kad „katalikams pirmoje eilėje rūpi bažnyčia ir sava salė“, tenka paaiškinti, kad Lietuvių Namus taip pat stato tokie pat katalikai - lietuviai. Skirtumas yra, tik tas, kad šie pastarieji mano, jog gausi Montrealio lietuvių kolonija pajėgti išlaikyti ir Lietuvių Namus ir porą lietuviškų parapijų, jei neatsiras-tų asmenų, kurie dėl kažkokių neaiškių sumetimų bando vis pjudyti tarp savęs lietuvių ir kelti nesantaiskų. Aiškesniam pavaizdavimui ir palyginimui galima paminėti, kad Montreallio italų kolonija (apie 9-10.000 asmenų) turi kelias bažnyčias su parapijos salėmis, bet turi taip pat ir puosnius bei erdvius Italijos Namus, kur vyksta masiniai susibūrimai iškilmingesnėmis progomis.

Neteko betgi girdėti, kad kur nors po bažnyčia esanti parapijos salė būtų tokia erdvi ir taip įrengta, kad tikėtų didesnio masto uždaviniams, kaip tautinių švenčių minėjimams, koncertams, scenos veiklų pastatymams ir t. p.

Nežiūrint kai kurių smulkesnių grupių nepalankaus nusistatymo, didelė dauguma Montrealio lietuvių šėrus perkasi ir ta proga pareiškia nuomonę, kad Lietuvių Namus statyti yra gyvas ir pribrendęs reikalas.

Tad maloniai kviečiame atskratyti visais abejojimais ir ne svyruojant įsirašyti L. N. b-pat vietoj.

J. Lkz. M. L. B. Dr-jos Toronto sk.

ST. GRIGAITIENĖ ISTIKO NELAIMĖ.

Torontiečių tarpe, lietuvių valgyklos „Tulpė“ šeiminkai pp. Grigaičiai ir pp. Stepačiai, plačiai žinomi kaip mašinų ir simpatingi lietuvių ir nuosirdūs, sąžiningi ir bešališki visuo menininkai.

Tenka apgailestauti, kad p. St. Grigaitienė šiomis dienomis ištiko nelaimę: ji kažkaip ne tyčia bedirbdama virtuvėje sukaudžiai nusipikino koją verdančiu vandeniu.

Linaėtina p. Grigaitienei greit pasveikti ir vėl grįžti prie kasdieninio ir visuomeninio darbo.

J. MANKUS JAU PASVEIKO

Širdies priepuolio ištiktas J. Menkus pusę metų buvęs gydytojo priežiūroje, jau galutinai pasveiko ir gydytojo leistas, vėl pradėjo savo kasdieninį darbą kaip prosytojas.

SOKIŲ VAKARAS

M. L. Bičiulių dr-jos Toronte skyr. numatytas rengti š. m. sausio 27 d. Toronte ukrainiečių salėje, Bathurst g. 404 nu-keliamas ir vasario m. 3 d. toj pat vietoj.

J. Lkz. M. L. B. Dr-jos Toronto sk.

Ir vėl naujiena!

Lietuvių - Latvių sąjunga Londone, Ont., vasario mėn. 3 d. „BALTIKA“ salėje, 355, Clarence St., Užgavėnių proga rengia pirmą kartą

KAUKIŲ BALIŲ (MASKARADĄ).

Programoje: Įteikimas dovanų trims gražiausioms kaukėms. Kaukių nuėmimas. Loterija ir kitos įvairenybės. Groja puiki kapela. Veiks turtingas bufetas įvairiausių gėrų pasirenkant. Pradžia 8 val. vakaro. Pabaiga nelaukiamai ateis. Todėl plačiosios apylinkės tautiečiai nepraleiskite progos.

L. Statkus, Lietuvių - Lat. S-gos sekretor.

Op. sol. Z. Adomaitienė.

Koncerte lietuvių ir pasaulinių kompozitorių dainas ir operų arijas išpildys iš U. S. A. atvykę vieni iš pirmųjų solistai: Vilniaus op. solistė Z. Adomaitienė - mezzosopranas, solistas St. Baranauskas - tenoras. Akompanuos pianistas K. Smilgevičius. Balais metu gros „LITUANICA“ džaz-kapela, veiks su įvairiais gėrimais ir užkandžiais bufetas ir kt.

Montrealio ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti kultūringai bei smagiai praleisti seštadienio vakarą.

Bilietai: 1,5 \$ už ką bus duodama užkandžiai.

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Montrealio Skyrius..

Sol. St. Baranauskas

Montrealiečiai!

Šį seštadienį, sausio mėn. 27

d. 7 val. 30 min. lenkų salėje

2721 Jolicoeur St. Ville

Emard įvyks

KONCERTAS BALIUS

MĖLYNOJO KRYŽIAUS NARIAI

prašomi apsimokėti nario mokesčius ligi vasario 1 dienos. Mokesčius galima siųsti laiškais adresu: Mrs. P. Juškevičienė - Miller, 3994 Rosemount Blvd, Montreal. Kas norėtų asmeniškai įteikti mokesčius, prašomi pirma susizino-ti telefonu: TU 6068.

PARDUODAMAS

1950 m. radio aparatas su plokštelių automatu. Kainavo \$ 225.00, parduodamas už \$ 140.00. Teirautis po 5 val. vak. 4843 Jeanne Mance, Montreal, Tel. DO 1390.

REIKALINGA

mergaitė labai geroj šeimoje. Kreiptis bet kuriuo laiku Tel. EL 2066

ISNUOMOJAMAS

didelis, gražus frontinis kambarys, su naudojimusi virtuve, vienai arba dviem mergaitėms, moterims (pageidaujama). Kreiptis: 712 Riveriew Ave, Verdun.

ISNUOMOJU

kambarį namuose netoli DLK Vytauto klubo ir lietuvių bažnyčios. Galima naudotis virtuve ir telefonu. Teirautis po 6 val. vakaro arba seštadienį ir sekmadienį visą dieną: 2319 Neleda gat., telef. FA 5348.

REIKALINGAS BUTAS

nedideli šeima. Turintieji laisvą putą, arba tokį žinantieji, arba parduodantieji namus su laisvu butu Verdune ar Ville LaSalle, maloniai prašomi pranešti telefonu po 6 val. vakaro: TR. 2050.

Pranešimai

Būdami įsitikinę, kad kiekvienas tautietis jaučia pareigą bent keliais centais paremti Maž. Lietuvos Tarybos vedamą Vokeitijoj tautinę bei kultūrinę kovą su „kultūrferbandu“ ir dėl lietuviškumo išlaikymo, taip pat sušelpiti apleistus ir paramos reikalingus maž lietuvių Vokeitijoj, Toronte vi siems tautiečiams sudarėme tam palankias sąlygas, būtent: restoranų: „Atlantic“, „Baltic“, „Europa“, Park Restaurant“, „Tulpė“ ir p. Kairio savininkai mielai sutiko priimti mūsų aukų lapus iš tautiečių priimti aukas.

M. Liet. Bičiulių dr-jos Toronto sk. valdyba.

PRANEŠIMAS

K. L. B-nės Wellando A. L. O. K-tas š. m. vasario mėn. 3 d. (šeštadienį) 6.30 val. vakaro Wellande, lenkų salėje, (Po

lish Hall, 610 Ontario Rd.) rengia užgavėnių šokių vakarą.

Puikūs orkestras, bufetas, kietis ir minkšti gėrimai, loterija ir kit. pajavairins vakarą.

Wellando, St. Catharines, Buffalo ir kitų apylinkių lietuvių maloniai kviečiame užsigavėti į Wellandą.

Wellando A. L. O. K.

LIETUVIŠKAS TRADICINIS KAUKIŲ BALIUS TORONTE

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis š. m. vasario 6 d. 7 val. vakaro, antradienį, erdvioje UNF salėje 297 College St. (prie Spadina) Užgavėnių proga, ruošia savo lietuvišką tradicinį KAUKIŲ BALIŲ

su skaniais užgavėnių spurgučiais.

Balaus metu veiks kietų ir minkštųjų gėrimų ir užkandžių bufetas, bus turtinga loterija, kaukių šokis, bendri šokiai, žaidimai ir kiti smagūs pasilinksminimai. Už gražiausią pasirodymą su kaukėmis bus duodami vertingi prizai. Kaip ir visuomet bus staliukai su patogumais.

Lietuviškas jaunimas ir visuomenė yra maloniai prašoma atsilankyti į mūsų ruošiamą lietuvišką tradicinį Kaukių Balių ir vieną kartą metuose įdomiau praleisti laiką. Bilietus jau galima gauti „Laisvosios Lietuvos“ Redakcijoje 145 Harrison St. Telef. LO-0942, lietuviškose valgyklose ir prie įėjimo.

LAS parengimų k-j.

D. L. K. VY TAUTO KLUBAS

kiekvieną seštadienio vakarą ruošia

ŠOKIUS

puikioje lietuviškoje salėje prie geros muzikos. Maloniai kviečiami visi lietuviai jaukiai ir linksmiai praleisti laiką.

Pradžia 8.30 val. vakaro.

Įžanga 50 centų.

ĮZANGOS BILIETAMS PAS KIRTI 3 LAIMĖJIMAI Adresas: 2161 St. Catherine East. Telefonas: CH 0480.